

OPSCHRIFT

Vergadering van 17 december 2018

Besluit nummer: 2018_GR_01008

Onderwerp:

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan Gent voor de periode 01/01/2018 - 31/12/2019 - Goedkeuring

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd goedkeuring te verlenen aan het "Het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan Gent voor de periode 01/01/2018 - 31/12/2019".

Bevoegd: Daniel Termont

Betrokken:

- Resul Tapmaz

Bestemd voor:

- Commissie Algemene Zaken, Intercommunales en Bevolking

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 42, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het Koninklijk Besluit van 25/12/17 betreffende de verlenging 2018-2019 van de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen 2014-2017.
- Het Ministerieel Besluit van 27/12/17 tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, toepassings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen 2018-2019.

Bijgevoegde bijlage(n):

- SVP overeenkomst Gent 2018-2019
- financiële bijlage SVP 2018-2019 (informatief)

MOTIVERING

Het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan (SVP) 2014-2017 wordt met 2 jaar verlengd:

De Stad ontvangt voor de uitvoering ervan een jaarlijks budget van 2.428.119,29 euro, dat normaal gezien verhoogd werd met 78.052,22 euro als subsidiëring van 14 gemeenschapswachten.

In navolging van het Ministerieel Besluit van 17 september 2018 ter uitvoering van het Koninklijk besluit van 25 december 2017 tot bepaling van de modaliteiten betreffende de bijkomende financiering van de Gemeenschapswachten van de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen, wordt het aantal te subsidiëren gemeenschapswachten voor Gent onverwacht verminderd van 14 naar 9 gemeenschapswachten. Dit resulteert in een SVP-subsidiebedrag van 48.661,74 euro/jaar voor gemeenschapswacht.

Voor inhoudelijke opmaak van het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan 2018, diende de Stad - overeenkomstig de richtlijnen- op 29/03/18 een door het college van burgemeester en schepenen goedgekeurd voorstel van wijzigingen, toevoegingen en schrappingen in t.a.v. SVP 2014-2017.

De voorgestelde wijzigingen, toevoegingen en schrappingen werden opgenomen in voorliggende SVP-overeenkomst 2018-2019. De Stad ontving deze overeenkomst pas op 31/10/18 van de FOD Binnenlandse Zaken. Deze overeenkomst geldt voor de periode 01/01/18 - 31/12/19 en vereist goedkeuring door de gemeenteraad.

**Op voorstel van het college van burgemeester en schepenen
Beslist het volgende:**

VOORSTEL

Artikel 1:

Keurt goed het "Strategisch Veiligheids- en Preventieplan Gent voor de periode 01/01/2018 - 31/12/2019", dat bij dit besluit is gevoegd en integraal deel uitmaakt van deze beslissing.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Departement Samenleven, Welzijn en Gezondheid - Dienst Preventie voor Veiligheid

Dit besluit kadert in volgende activiteit: AC35147 Organiseren en uitvoeren van een geïntegreerde aanpak van veiligheids-, leefbaarheids- en samenlevingsproblemen

Visum van de financieel directeur:

Het visum is niet van toepassing.

Geen uitgaande kasstroom

Financiële informatie:

Voorgestelde uitgaven:

Volgende budgetten zijn nodig en beschikbaar:

Budgetplaats	Budget positie	Subsidie Code	2018	2019	Totaal
Diverse	61*	SVP.SVP	75.519	75.519	151.038
Diverse	64*	SVP.SVP	497.000	497.000	994.000
Diverse	62*	SVP.SVP	1.855.600	1.855.600	3.711.200
			2.428.119	2.428.119	4.856.238
35147GW00	61*	SVP.ANX	3.302	3.302	6.604
348230000	62*	SVP.ANX	45.360	45.360	90.720
			48.662	48.662	97.324
TOTAAL			2.476.781	2.476.781	4.953.562

toelichting bij de voorgestelde uitgaven:

De SVP-subsidie die gereserveerd wordt voor de annexen gemeenschapswacht wordt gekoppeld aan de subsidiecode SVP.ANX.

Verwachte ontvangsten:

Budgetplaats	Budget positie	Subsidie Code	2018	2019	Totaal
Diverse	7405000	SVP.SVP	572.519	572.519	1.145.038
Diverse	7406000	SVP.SVP	1.855.600	1.855.600	3.711.200
			2.428.119	2.428.119	4.856.238
35147GW00	7405000	SVP.ANX	3.302	3.302	6.604
35147GW00	7406000	SVP.ANX	45.360	45.360	90.720
			48.662	48.662	97.324
TOTAAL			2.476.781	2.476.781	4.953.562

toelichting bij de verwachte ontvangsten:

De SVP-subsidie die gereserveerd wordt voor de annexen gemeenschapswacht wordt gekoppeld aan de subsidiecode SVP.ANX.

BIJLAGEN DIE INTEGRAAL DEEL UITMAKEN VAN HET BESLUIT

- SVP overeenkomst Gent 2018-2019

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan

GENT : SVPP Gent

periode : 01-01-2018 - 31-12-2019

Tussen enerzijds :

de Staat vertegenwoordigd door de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, gevestigd in de Wetstraat 2 te 1000 Brussel, verder de Staat genoemd

En anderzijds :

De Stad GENT, vertegenwoordigd door de Gemeenteraad, waarvoor optreden De Heer Daniël TERMONT, Burgemeester en Mevrouw Mieke Hullebroeck, Stadssecretaris , en die handelen in uitvoering van de zitting van de Gemeenteraad van __/__/____ en die verder de Gemeente worden genoemd,

Handelend in uitvoering van de beslissing van de Ministerraad van 14 december 2017

Wordt afgesproken wat volgt :

ALGEMENE BEPALINGEN

1. Op basis van het strategisch veiligheids- en preventieplan en rekening houdend met de bepalingen in het Koninklijk Besluit en onder voorbehoud van de beschikbare kredieten, wordt een jaarlijks bedrag van 2.428.119,29 EUR toegekend aan de Stad GENT.

Een jaarlijks bedrag van 10.813,72 EUR wordt toegekend aan het bijkomend contingent Gemeenschapswachten 346 , volgens de volgende verdeling :

	Aantal/Werkregime	Financiële toelage	Totaal
Loonkosten	2 1/1 VTE Totaal : 2 VTE	420 x 2 VTE x 12 maand	10.080 €
Uitrustings- en opleidingskosten *		733,72 €	
TOTAAL		10.813,72 €	

•Maximum 366,86 € per VTE

Een jaarlijks bedrag van 37.848,02 EUR wordt toegekend aan het dispositief gemeenschapswachten ACTIVA 90, volgens de volgende verdeling :

	Aantal/Werkregime	Financiële toelage	Totaal
Loonkosten	7 1/1 VTE Totaal : 7 VTE	420 x 7 VTE x 12 maand	35.280 €
Uitrustings- en opleidingskosten *		2.568,02 €	
TOTAAL		37.848,02 €	

•Maximum 366,86 € per VTE

2. Dit plan treedt in werking op 1 januari 2018 en eindigt op 31 december 2019.

3. De lokale overheden verbinden er zich toe de subsidies van de Federale Staat zo doeltreffend en efficiënt mogelijk te besteden, conform de voorschriften van het besluit van 27 december 2017 en op verzoek alle mogelijke uitleg over de aanwending van de subsidies te verstrekken. Zij aanvaarden iedere controle en zullen er hun medewerking aan verlenen.

1. DISPOSITIEF COÖRDINATIE

1.1. Algemene doelstellingen

1.1.1. *Aanwending van het strategisch veiligheids- en preventieplan*

1.1.2. *Tot stand brengen, bevorderen en besturen van een lokaal geïntegreerd en integraal preventiebeleid*

1.2. Strategische Doelstellingen

1.2.1. *Een goede administratieve, logistieke en financiële opvolging van het plan en opvolging met de subsidiërende overheid verzekeren*

Operationele doelstellingen

- *Het inpassen van het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan in de stedelijke budgettering en boekhouding.*

Resultaten

- De inkomsten en uitgaven i.h.k.v. het Strategisch Plan zijn correct opgenomen in de stedelijke budgettering en boekhouding.

Indicatoren

- Het correct opnemen van de inkomsten en uitgaven i.h.k.v. het Strategisch Plan in de stedelijke budgettering en boekhouding (Ja/Neen).

- *Het realiseren van de te verwerven SVP-subsidies.*

Resultaten

- De coördinatie realiseert minstens 90% van de maximaal te verwerven subsidie na afrekening.

Indicatoren

- Het bedrag van de uiteindelijk verworven subsidie / de maximaal te verwerven SVP-subsidie na de eerste afrekening.

1.2.2. *Een samenwerkingsverband tussen de verschillende lokale preventieacties en een afstemming met de zonale politionele preventie verzekeren*

Operationele doelstellingen

- *Het organiseren van de Stuurgroep Bestuurlijke Criminaliteitspreventie (SBC) als stuurcomité.*

Resultaten

- De SBC komt minimaal 6 maal per jaar samen.

Indicatoren

- Aantal vergaderingen van de Stuurgroep Bestuurlijke Criminaliteitspreventie per jaar.
- *Het engagement om op basis van signalen relevante thema's (fenomenen of methodieken) op te nemen.*

Resultaten

- Voor minstens 75% van de gesignaleerde thema's onderneemt LPV actie

Indicatoren

- Aantal thema's waarrond LPV actie onderneemt / totaal aantal gesignaleerde thema's
- *Het deelnemen aan relevante bovenlokale netwerken*

Resultaten

- LPV neemt voor minstens 75% deel aan overlegmomenten van relevante bovenlokale netwerken

Indicatoren

- Aantal deelnames aan relevante bovenlokale netwerken (zoals VVSG netwerk preventieambtenaren, Belgisch Forum voor preventie en veiligheid in de steden, VAD,) / aantal overlegmomenten van de relevante bovenlokale netwerken.

1.2.3. Een permanent evaluatieproces van het plan verzekeren

Operationele doelstellingen

- *Het beantwoorden aan de evaluatieopdracht van de subsidiërende overheid*

Resultaten

- LPV beantwoordt voor 100% aan de evaluatie-opdracht van de subsidiërende overheid.

Indicatoren

- Mate waarin LPV beantwoordt aan de evaluatie-opdracht van de subsidiërende overheid.
- *Het actualiseren van de Lokale Veiligheidsdiagnostiek.*

Resultaten

- Over de vier jaar heen is elk thema in de Lokale Veiligheidsdiagnostiek geactualiseerd (100%).

Indicatoren

- Aantal geactualiseerde thema's uit de Lokale Veiligheidsdiagnostiek / Aantal thema's in de Lokale Veiligheidsdiagnostiek.

1.2.4. Verzekeren van informatie naar de bevolking

Operationele doelstellingen

- *Het voorkomen van actuele problemen van overlast, vermogens- en persoonsdelicten door informatie, sensibilisatie en ontwikkeling van campagnes.*

Resultaten

- Jaarlijks gaan minimum rond 10 verschillende fenomenen preventieacties door
- Jaarlijks gaan minimum 3 preventieacties t.a.v. jongeren door, evenwichtig verdeeld over overlast en criminaliteit
- Jaarlijks gaan minimum 5 preventieacties t.a.v. studenten door, evenwichtig verdeeld over overlast en criminaliteit
- Jaarlijks gaan minimum 2 preventieacties t.a.v. horecauitbaters of -bezoekers door, evenwichtig verdeeld over uitbaters en gebruikers
- Bij informatie, sensibilisatie en campagnes wordt actief gebruik gemaakt van sociale media (Ja/Neen)

Indicatoren

- Aantal fenomenen ter preventie waarvan acties gevoerd worden
- Aantal acties tav jongeren
- Aantal acties tav studenten
- Aantal acties tav horecauitbaters of -bezoekers
- Het actief gebruik van sociale media (Ja/Neen)

2. INBRAAK

Inbraken gaan gepaard met een individueel en direct slachtofferschap. Naast het soms aanzienlijke materiële verlies, komen bij slachtoffers en bij de in- of omwonenden niet zelden gevoelens van onveiligheid voor. Diefstallen in het algemeen en inbraken in het bijzonder kunnen voorkomen worden door goede gewoonten aan te nemen en een aantal organisatorische, fysieke en eventueel elektronische maatregelen toe te passen. Door gericht uit te kijken naar verdachte situaties en onveilige toestanden te melden, draagt de bevolking bij tot een veiliger leefomgeving.

Federale aanpak inbraak

De grote (nationale) stijging van het aantal woninginbraken in 2011 vergt een gerichtere aanpak. De strijd tegen inbraken blijft dan ook een van de prioriteiten van het Nationaal Veiligheidsplan 2012-2015. Voor de periode 2016-2019 focussen het Nationaal Veiligheidsplan en de Kadernota Integrale Veiligheid op georganiseerde eigendomsriminaliteit –o.a. inbraak- door rondtrekkende daders. Naast het verbeteren van de inbraakpreventie en de samenwerking met burgers, beroepsverenigingen en private bewakingsondernemingen, wil men sterker inzetten op de aanpak van heling, detectie van schuilplaatsen en identiteitsbepaling van daders. De opsporing wordt verder geprofessionaliseerd en de structuur van dadergroepen wordt gericht aangepakt. Daarbij wordt ingezet op de bestuurlijke en de internationale aanpak. Wat betreft de nazorg worden goede praktijken van slachtofferbejegening bestendigd, maar worden ook de veroordeelde daders beter opgevolgd, met bijzondere aandacht voor minderjarigen die voor het plegen van misdrijven werden ingezet.

Lokale aanpak inbraak

Ook op lokaal niveau wordt diefstal in woningen als prioriteit weerhouden in het Zonaal Veiligheidsplan van PZ Gent 2014-2017. Door het aan elkaar linken van informatiegestuurde politiezorg, recherche en preventie wil het geïntegreerde korps het project 'diefstallen in woningen' een maximale impact laten hebben op de inbraakproblematiek. Het Bureau Politie Misdrifpreventie blijft via campagnes en met gratis diefstalpreventieadvies op maat personen overtuigen om maatregelen te nemen ter voorkoming van inbraak. Algemene en gerichte patrouilles van zowel rechercheurs, wijkzorgteams als overlastteam focussen op de inbraakproblematiek. Met de inzet van de politieheliikopter bij grote acties en door snel te reageren op o.a. oproepen van alerte burgers die iets verdacht zien, kan men effectief inbrekers vatten. Ook de inzet van een eigen sporenteam, dat nauw samenwerkt met het labo van de Federale Gerechtelijke Politie, leidt tot ophelderingen.

Geregistreeerde vermogensdelicten Gent

In 2016 daalt de geregistreeerde criminaliteit in Gent met 4% tegenover 2013. Deze daling is volledig te danken aan de sterke daling van het aantal vermogensdelicten, tegenover een stijging van de persoonsdelicten.

De interpretatie van de cijfers moet zoals steeds met de nodige omzichtigheid gebeuren. De cijfers zijn een weergave van vastgestelde en geregistreeerde feiten, factoren zoals aangiftebereidheid en de keuze van prioritaire fenomenen door de politie spelen daarin een belangrijke rol. De vermelde cijfers zijn inclusief pogingen.

TOTAAL misdrijven				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
30.159	30.801	29.135	28.962	-1.197	-3,97

TOP 5 misdrijven					2016 vs.2013	
	2013	2014	2015	2016	aantal	%
1.diefstal en afpersing	14.110	13.838	12.636	12.091	-2.019	-14,31
2.drugs	2.158	3.075	2.852	2.824	666	30,86
3.beschadigen van eigendom	2.825	2.812	2.613	2.660	-165	-5,84
4.misdrijven tegen lichamelijke integriteit	2.446	2.448	2.490	2.589	143	5,85
5.misdrijven tegen andere morele waarden en gevoelens	1.320	1.218	1.365	1.454	134	10,15

Het aantal geregistreerde misdrijven bestaat in 2016 voor de helft uit vermogensdelicten, nl. 42% 'diefstallen en afpersingen' en 9% 'beschadigen aan eigendommen'. Het aantal door de politie vastgestelde drugsdelicten maakt 10% uit van het totaal aantal misdrijven, de misdrijven tegen lichamelijke integriteit 9% en deze tegen andere morele waarden en gevoelens 5%.

Van 2013 tot 2016 dalen de vermogensdelicten met 14,3% voor 'diefstallen en afpersingen' en 5,8% voor 'beschadigen van eigendom'.

De 'misdrijven tegen lichamelijke integriteit' en de 'misdrijven tegen andere morele waarden en gevoelens' kennen een toename, van respectievelijk 5,9% en 10,2%.

Het aantal door de politie vastgestelde drugsdelicten stijgt sterk, met maar liefst 30,9%.

Top 5 diefstal en afpersing					2016 vs. 2013	
	2013	2014	2015	2016	aantal	%
1.fietsdiefstal	2.271	2.069	2.185	2.114	-157	-6,91
2.inbraak	2.606	2.996	2.325	2.101	-505	-19,38
3.diefstal uit/aan voertuigen	1.498	1.378	1.416	1.570	72	4,81
4.winkeldiefstal	1.352	1.237	1.079	1.213	-139	-10,28
5.zakkenrollerij	1.195	1.197	1.006	646	-549	-45,94

Inbraak maakt met 2.101 feiten 1/6e uit van het totaal aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen in 2016. Ook de fietsdiefstallen zijn in 2016 goed voor 1/6e van de feiten, gevolgd door diefstal uit/aan voertuigen (13%), winkeldiefstal (10%) en zakkenrollerij (5%).

Analyse inbraak in Gent

De sterke inzet van het Gentse politiekorps op het fenomeen inbraak lijkt zijn vruchten af te werpen. Het aantal geregistreerde inbraken daalt sterk met 19,4% in 2016 t.a.v. 2013. Deze cijfers zijn inclusief het aantal inbraakpogingen, die 1/3e van het totaal aantal geregistreerde inbraken vormen.

inbraak					2016 vs. 2013	
	2013	2014	2015	2016	aantal	%
woning (ruim*)	2.083	2.502	1.899	1.697	-386	-18,53
niet-woning	523	494	426	404	-119	-22,75
totaal	2.606	2.996	2.325	2.101	-505	-19,38

*Ruim = inclusief inbraak in serres, tuinhuisjes,..., zo'n 50-tal/jaar

In 2014 kent Gent nog een piek van 2.996 geregistreerde feiten, waarna deze sterk afnemen in 2015 en verder dalen in 2016 tot 2.101 feiten. 81% van de inbraken wordt gepleegd in woningen, 11% in bedrijven en handelszaken en 8% in openbare of overheidsinstellingen. O.a. scholen en jeugdlokalen blijken, vaak door gebrek aan sociale controle, een gemakkelijk doelwit.

Wanneer we dit vergelijken met het aantal 'brievenbussen' dat Gent telt, dan kunnen we voorzichtig stellen dat in 2016 1,4% van alle adressen in Gent (zowel wooneenheden als handelszaken en gebouwen van openbaar nut) geconfronteerd werden met een inbraak (waarvan men aangifte deed).

We beschikken niet over actuele cijfers van slachtofferschap van inbraak in Gent. De leefbaarheidsmonitor van de Stad Gent liet nog een sterke stijging van het slachtofferschap van inbraak bij Gentse gezinnen zien tussen 2003 en 2014 van 11,9% naar 25,4% (opm. de vraag specificerde geen tijdsperiode en werd waarschijnlijk geïnterpreteerde als 'ooit' slachtoffer).

Gezien de aangiftebereidheid bij inbraak groot is en de aangifte vrijwel steeds gebeurt in de pleegplaats, kunnen we er van uitgaan dat de slachtoffercijfers van inbraak eenzelfde evolutie zullen kennen dan de geregistreerde feiten. De stadsmonitor die in het voorjaar 2017 wordt afgenomen, zou de dalende trend moeten bevestigen.

Iedereen kan slachtoffer worden van een inbraak. De inbraken zijn verspreid over heel het grondgebied van de stad, zowel in de betere residentiële wijken als in de kansarme buurten, zowel in alleenstaande woningen, rijwoningen als appartementen.

Buurten kennen soms wel eens een piek aan inbraken, te wijten aan bepaalde dadergroepen die er 'passeren', er nog andere activiteiten op nahouden in die buurt of er zelf (tijdelijk) wonen. Als gevolg van gerichte politionele acties, gaan daders –om uit het vizier te blijven- flexibel hun werkterrein verplaatsen.

Het merendeel van de inbraken in Gent wordt gepleegd door rondtrekkende Oost-Europese georganiseerde dadergroepen. Zij zijn vooral uit op geld en goud en slaan hun slag overdag als de bewoners niet thuis zijn, wat hen de tijd geeft om heel de woning te doorzoeken.

Andere inbrekers zijn eerder uit op multimedia en waardevolle voorwerpen die men van buitenaf waarneemt en waarvoor men dan snel en gericht inbreekt, zowel overdag als 's nachts, ook terwijl de bewoners thuis zijn.

November en december kennen jaarlijks de meeste inbraken, maar moeilijk te zeggen of dit dan aan de 'duisternis' te wijten is. Ook oktober, januari en februari zijn donkere maanden, maar kennen geen inbraakpieken.

Men kiest voor de snelste en gemakkelijkste weg, nl. slot openbreken, deur instampen of venster inslaan.

Het is niet evident om daders te vatten. Vb. in 2016 werden 109 feiten opgehelderd waarin 141 daders gevat werden, wat een ophelderingsgraad van 5,2% geeft. Dit lijkt laag, doch het merendeel van de gevatte daders is vermoedelijk ook verantwoordelijk voor andere gepleegde inbraken die niét opgebiecht worden.

Het sporenteam dat bij elke inbraak ter plaatse gaat, kon in 2016 van de 35 sporen weliswaar slechts 2 sporen identificeren, maar deze 2 waren samen wel goed voor 27 feiten.

Inbraakpreventie

De inbraken binnen de perken houden zal blijvende inspanningen vergen. Daarbij mag niet alleen gerekend worden op de toezichts- en opsporingsinitiatieven van politie, maar dient ook de burger zelf inspanningen te leveren om de kans dat men slachtoffer wordt van inbraak te verkleinen.

Het Bureau Politie Misdrijfpreventie (BPM) blijft haar preventieve acties rond inbraak verderzetten en vernieuwen en steekt veel energie in het kenbaar maken van haar aanbod.

Elk slachtoffer in Gent krijgt sowieso het aanbod voor een gratis diefstalpreventief advies via HERCOSI.

Doch het blijft bijzonder moeilijk om ook mensen die nog geen slachtoffer werden van inbraak te overtuigen om maatregelen te nemen. Een greep uit de initiatieven:

Brochures en campagnemateriaal (zoals balpennen, tissue-boxen, sleutelhangers, pleistermapjes...) met preventietips worden gericht verspreid tijdens acties en beurzen. Wie een advies ontving kan op zijn beurt met een 'cadeaubon' een advies aanraden bij vrienden, familie,...

Ook BPM werkt actief mee aan de nationale actiedag tegen woninginbraken '1 dag niet', die sinds 2014 jaarlijks op nationaal niveau de inbraakproblematiek onder de aandacht brengt.

Personen die toezicht 'Onbewaakte woonsten' aanvragen bij het korps krijgen voor ze op reis vertrekken een brief met tips om hun woning beter te beschermen tegen inbraak, tips om goederen te beschermen tijdens de reis en een aanbod voor een diefstalpreventieadvies.

Met speed-dpa krijgen de bewoners van een inbraakgevoelige buurt, gericht, een snel en kort inbraakpreventieadvies.

Samen met de studentenpreventiecoach controleert BPM tijdens de jaarlijkse 'Kot op Slot'-actie de kwaliteit van de sloten van studentenwoningen en worden studenten gesensibiliseerd om hun kot- en kamerdeur goed af te sluiten, geen waardevolle voorwerpen (notebooks) achter te laten op hun kot en onbekende personen niet binnen te laten (via de parlofoon).

Samen met de Jeugddienst werd in 2016 het actieplan 'Geen vandaal aan ons jeugdlokaal' opgesteld.

Met infosessies en een subsidie worden de Gentse jeugdwerkers gemotiveerd om zelf maatregelen te nemen tegen inbraak, vandalisme en sluikstorten aan jeugdlokalen. Dit resulteerde in heel wat beveiligingsadviezen en 52 jeugdlokalen zullen effectief maatregelen nemen.

De tevredenheid over het geleverde advies door BPM is groot, doch dit biedt geen garantie voor naleving ervan. Na advies blijkt het uitvoeren van de organisatorische maatregelen gedurende een tijdje wel aan te slaan (zeker bij slachtofferschap). Het uitvoeren van technische beveiligingsmaatregelen ligt moeilijker, deels door de kosten.

Zelfs bij nieuwbouw of in nieuwe wijken blijken er slechte sloten te zijn. Het aanbod van DPA wordt nu reeds verspreid via bouwvergunningen, doch hier komen amper adviezen uit. Architecten liggen er niet wakker van (geen reacties), aannemers willen voor het goedkoopste (slot, deur, raam) gaan. Eveneens bestaat er nog steeds geen Belgisch keurmerk en/of is er geen enkele verplichting in België.

Nochtans kan een goed slot effectief de kans op inbraak verminderen: hoe meer tijd de dader nodig heeft om binnen te geraken, hoe groter de kans dat hij afdruipt.

Een veiligheidsrozet kan op eenvoudige en goedkope wijze een slot inbraakveiliger maken. In 2017 zal BPM opnieuw een subsidie voor de aankoop van dergelijke rozetten verstrekken, gekoppeld aan een verplicht gratis advies voor de volledige woning.

2.1. Algemene doelstellingen

2.1.1. Het voorkomen, aan het licht brengen en verminderen van inbraak en/of de onveiligheidsgevoelens met betrekking tot inbraak

2.2. Strategische Doelstellingen

2.2.1. Verminderen van het risicogedrag

Operationele doelstellingen

- Het geven van adviezen over inbraakpreventie.

Resultaten

- Elk slachtoffer van een woninginbraak in Gent krijgt het aanbod van een technopreventief advies (100%).

- Jaarlijks worden gemiddeld 175 preventie-adviezen gegeven per voltijdse equivalent, afhankelijk van het totale aantal aanvragen per jaar.
- Jaarlijks organiseert men 20 speed-dpa acties.
- Er gaan jaarlijks 2 preventieve sensibiliseringsacties rond de problematiek van inbraken door.

Indicatoren

- aantal slachtoffers van inbraak / aantal gecontacteerde slachtoffers van inbraak
- aantal uitgebrachte technopreventieve adviezen / aantal voltijds equivalenten
- aantal speeds-dpa acties per jaar
- aantal preventieve sensibiliseringsacties rond inbraak per jaar.

3. DRUGGERELATEERDE MAATSCHAPPELIJKE OVERLAST

Inleiding

Middelenmisbruik en verslaving hebben duidelijke negatieve repercussies op vlak van onder andere gezondheid, veiligheid en sociale cohesie. In een stad als Gent is dit niet anders.

Binnen de groep van gebruikers is er een segment van meer problematische en gemarginaliseerde gebruikers die enerzijds voor de meeste overlast zorgen en anderzijds op sociaal en gezondheidsniveau slecht scoren.

Het aanbod van categoriale drughulpverlening is in de Gentse regio steeds groot geweest; private organisaties zoals De Sleutel en De Kiem zijn al enkele decennia gevestigde waarden in het netwerk van verslavingszorg. In de periode 1990-1995 is er een verhoogde politieke aandacht voor de drugproblematiek en zien we een aantal federale impulsen die via verschillende kanalen, o.a. de veiligheids- en preventiecontracten, nieuwe initiatieven lanceren of bestaande werkingen versterken. Vooral laagdrempelige initiatieven en drugpreventie kregen hierbij de nodige aandacht. In de daaropvolgende periode gaat de aandacht steeds meer naar samenwerking tussen de verschillende betrokken sectoren.

De laatste jaren zien we vooral een verdere verbreding in thema's en partners (ook uit niet-drugspecifieke sectoren). Het intersectorale werken komt dus steeds meer uit de verf.

Wat middelen betreft kunnen we duidelijk stellen dat de laatste 5 jaar het middel 'alcohol' steeds meer de agenda vult. Dit laatste heeft als oorzaak enerzijds de diverse signalen over excessief alcoholgebruik bij bepaalde groepen (inclusief enkele incidenten hieromtrent in bijvoorbeeld het studentenmilieu) en anderzijds de veranderde maatschappelijke realiteit omtrent alcohol waarbij vooral de evidentie van alcoholgebruik door steeds meer in vraag wordt gesteld en er grotere druk is om wetgeving en beleid aan te passen (o.a. wetgeving -16/-18 of het doen dalen van de Vlaamse richtlijn van alcoholgebruik naar maximum 10 eenheden per week).

De bovenlokale politieke context wordt nog steeds gekenmerkt door de regionalisering van de drughulpverlening. Het institutioneel akkoord voor de 6e staatshervorming voorziet namelijk in de overheveling van de bevoegdheden van het RIZIV naar Vlaanderen.

De categoriale drughulpverlening vraagt dat de effectieve overheveling van de revalidatiecentra voor drugverslaafden naar Vlaanderen vlot kan verlopen en de werking optimaal kan gecontinueerd worden. De sector is eveneens vragende partij voor een nieuw decreet dat de regelgeving voor de revalidatiesector voor drugverslaafden vat waarbij optimaal de 'aanpak van middelengebruik en verslavingsproblemen' allesomvattend wordt aangepakt met aandacht voor zowel preventie, vroeginterventie, hulpverlening, harm reduction en maatschappelijke integratie.

Ondertussen wordt duidelijk dat minister Vandeurzen en de Vlaamse regering kiest voor een zogenaamde 'inkanteling' in de geestelijke gezondheidszorg. Uit o.a. de visienota van Vandeurzen blijkt dat de Vlaamse regering de volgende beleidskeuzes maakt: gerichtheid op de specifieke

zorgnoden van patiënt/cliënt en zijn omgeving, focus op herstel, en de aansluiting tussen de verslavingszorg en de geestelijke gezondheidszorg.

Verder lezen we dat Vlaanderen de bestaande expertise rond verslavingszorg wil verankeren in een nieuw beleid dat intense en betere samenwerking toelaat met de verschillende diensten binnen de geestelijke gezondheidszorg en de afstemming faciliteert met andere zorgactoren en partners in belendende sectoren (jeugdhulp, welzijn, justitie, veiligheids- en politionele diensten, wonen, ...). Uiteindelijk moet deze aansluiting zorgen voor een beter en efficiënter afgestemd zorgaanbod waarbij de zorgcontinuïteit toeneemt en het risico afneemt dat mensen met een verslavingsprobleem tussen de mazen van het net vallen. Het begrip 'herstelgerichte zorg' staat hierbij centraal.

Recente omgevingsdata

De evolutie van druggebruik linken aan de geregistreerde 'druggerelateerde' criminaliteit is uiteraard geen goed idee. Geregistreerde drugsdelicten zijn namelijk typische activiteitsbarometer en komen met andere woorden aan het licht door actieve opsporing. Ze zeggen in zekere mate dus wel iets over de politionele activiteit maar ook daar is enige voorzichtigheid geboden.

Toch is het geen toeval dat we sinds 2014 de geregistreerde cijfers inzake drugsbezit en druggebruik zien stijgen. Vanaf deze periode nam namelijk het overlast-team in personeelsleden en activiteiten toe (19 personeelsleden in januari 2014, 23 personeelsleden in maart 2014, 28 personeelsleden in juli 2014 naar uiteindelijk 29 personeelsleden september 2014). Hun specifieke oriëntatie naar overlast waaronder drugsdelicten eveneens begrepen worden, levert dus duidelijk meer registratie op, in het bijzonder inzake bezit/gebruik van cannabis.

Als we over langere periode de politionele cijfers vergelijken zien we tussen 2013 en 2016 een stijging van ongeveer een derde in die 4 jaar. Nogmaals, dit zegt niets over het globale druggebruik in het Gentse.

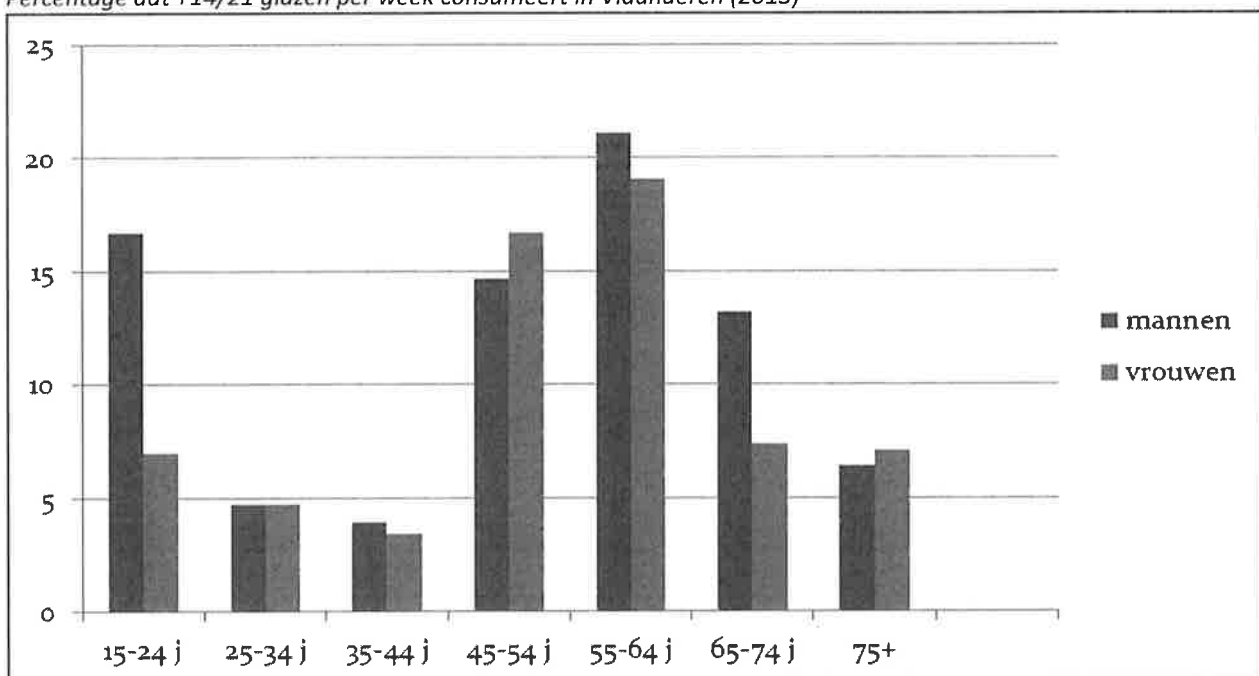
Drugs					2016 vs. 2013	
	2013	2014	2015	2016	aantal	%
drugbezit	1.836	2.746	2.521	2.467	631	34,37
druggebruik	41	51	34	53	12	29,27
drughandel	194	200	219	217	23	11,86
TOTAAL	2.158	3.075	2.852	2.824	666	30,86

Wat wel een indicatie kan geven van middelengebruik, zijn self report studies. Maar epidemiologische gegevens over middelengebruik op lokaal niveau in België zijn schaars tot onbestaande. Onderzoek vanuit vooral VAD (Vlaams expertisecentrum Drugs en Alcohol) geeft wel een kijk op het fenomeen, zowel bij de algemene bevolking als bij een aantal specifieke doelgroepen (zoals leerlingen secundair onderwijs, studenten hoger onderwijs of uitgaanders).

Alcohol

- Cijfers algemene bevolking: CAGE onderzoek 2013: 10% Vlaamse bevolking problematische gebruikers, in 2001 nog 5%. Grootste probleemdrinkers te vinden in de leeftijdsgroep 55-64 jaar (o.a. cijfers Gentse gezondheidsmonitor 2012 bevestigen dit).
- Cijfers studenten hoger onderwijs: bij 50% risicokenmerken inzake alcoholgebruik in 2013, in 2005 was dat nog maar 25% ('In hogere sferen', 2013, Rosiers e.a., VAD-UGent-KUL). Bijna een kwart van de studenten deed in 2013 minstens 1 keer/maand aan binge drinking. Algemeen is de bevinding vanuit onderzoek VAD dat de algemene consumptie van alcohol daalt maar dat bingedrinking en indrinken aandachtspunten zijn, meisjes halen bovendien jongens in qua risicovol drinken.
- Cijfers verkeer: bij 13% van de letselongevallen in 2013 was minstens 1 van de bestuurders onder invloed van alcohol (databank federale politie, 2013).

Percentage dat +14/21 glazen per week consumeert in Vlaanderen (2013)

Illegale drugs

Global Drug Survey België (HoGent, 2015): de meest gebruikte drug blijft cannabis (59 %), gevolgd door xtc (27 %) en cocaïne (21 %). De enige duidelijke stijging in vergelijking met vorig jaar is het gebruik van MDMA (XTC). (De populatie van deze online survey is gemiddeld 29 jaar dus geeft geen beeld van de algemene Belgische bevolking.)

Algemeen

Global Drug Survey België (HoGent, 2015): opvallend is dat alcoholgebruik in België in vergelijking met andere landen onrustwekkende proporties aanneemt (meer indicaties op risico) ^{van 51}

alcoholgebruik), dat steeds meer gebruikers hun drugs online kopen en dat het nodig zal zijn om Nieuwe Psychoactieve Stoffen, zoals ketamine, 2cd en 4FA in de gaten te houden.

In het kader van de evaluatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen, werd in 2016 vanuit het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid een omgevingsanalyse gemaakt waardoor ook voor alcohol en illegale drugs de evolutie tussen 2005 en 2015 per leeftijdsgroep zichtbaar wordt.

Zo zien we voor mannen (+16) die meer dan 21 eenheden per week drinken een daling van 13% naar 7,7% en voor vrouwen (+16) die meer dan 14 eenheden per week drinken een daling van 5,5% naar 4,3%.

Wat cannabis betreft zien we zowel in het ooit-gebruik als in het laatstejaarsgebruik een daling behalve bij de groep van 17 jaar of jonger waar er een stijging is van 9,9% naar 12,2% wat het laatstejaarsgebruik betreft.

Signalen

Vanuit de lokale partners/stakeholders komt er heel wat kwalitatieve input m.b.t. evoluties inzake o.a. middelengebruik, verslaving en noden/behoefte van specifieke doelgroepen.

Hieronder een aantal relevante signalen waarmee we aan de slag gingen of die onderwerp moeten uitmaken van verder beleid.

Alcoholmisbruik bij senioren

Reeds in de Gentse gezondheidsmonitor van 2012 en de lokale scan die we maakten als basis voor het lokale alcoholpreventiebeleid kwam duidelijk naar voren dat alcoholmisbruik bij 55-plussers een onderschat fenomeen is. Recentere signalen bevestigen dit. Eind 2016 organiseerden we omtrent dit thema een succesvolle studievoormiddag en het is duidelijk dat heel wat mantelzorgers, buurtwerkers en gezondheidswerkers in ruime zin vragende partij zijn voor blijvende ondersteuning hierin.

Bingedrinking en indrinken bij scholieren/studenten

Het algemene alcoholverbruik mag dan wel stilaan dalen, er zijn nog specifieke doelgroepen die risicovol gedrag vertonen. Het ruim opgezet onderzoek van 2013 naar middelengebruik bij studenten ('In hogere sferen', zie supra) toont dat de helft van de studenten risicovol gedrag vertoont terwijl dat in 2005 nog maar 25% was. Het fenomeen van indrinken blijft een aandachtspunt, ook vanuit de VAD.

Cannabis rond de schoolpoort

Van o.a. politie en de schoolspotters krijgen we het signaal dat aan sommige Gentse schoolpoorten er nogal wat cannabisgebruik is zonder dat de betrokken scholieren hier vragen bij stellen.

Vermaatschappelijking van de zorg en gevolgen

De vermaatschappelijking van de zorg en dus kort gezegd het afbouwen van het aantal bedden voor zorg heeft ook voor druggebruikers in herstel en hun omgeving gevolgen. Enerzijds krijgen we uit verschillende bronnen het signaal dat ze terecht komen in dikwijls sociale hoogbouw of wooneenheden waar de reeds beperkte veerkracht van de andere bewoners verder serieus op de proef wordt gesteld. Echte aangepaste woonvormen voor gebruikers in herstel zijn er nog niet echt in het Gentse. Anderzijds zijn we genoodzaakt andere methoden inzake nazorg/activering/empowerment te zoeken waarbij de rol van o.a. buurtbewoners, vrijwilligerswerkingen en het socio-culturele maatschappelijke middenveld van belang kunnen zijn.

Gebruikers met multiproblematiek

Tot slot getuigen veldwerkers uit verschillende sectoren nog steeds over een groep van problematische druggebruikers die door een multiproblematiek extra kwetsbaar zijn. Bij heel wat van deze gebruikers is het 'overleven' meer een thema dan het druggebruik op zich. Bovendien is er dikwijls sprake van een mentale beperking of zelfs dubbele diagnose (waar er naast verslaving een ernstige psychiatrische stoornis aanwezig is).

Deze groep heeft nauwelijks of geen binding met de maatschappij en heel vaak evenmin met de reguliere hulpverlening. Buurtbewoners zien hen vooral als plegers van overlast en criminele feiten. Door de complexe problematiek die deze groep kenmerkt, is het moeilijk hen te bereiken, laat staan mee te krijgen in een gepast zorg- of arbeidstraject. Vaak blijkt het te gaan om 'uitvallers' en/of 'afhakers' bij deze zorg- of arbeidstrajecten. De term 'zorgwekkende zorgvermijders' is op hen van toepassing. Naast de reguliere hulpverlening is er hiervoor in onze regio een aanvullend, laagdrempelig aanbod nodig.

3.1. Algemene doelstellingen

3.1.1. Het voorkomen, aan het licht brengen en verminderen van druggerelateerde maatschappelijke overlast en/of de onveiligheidsgevoelens met betrekking tot druggerelateerde maatschappelijke overlast

3.2. Strategische Doelstellingen

3.2.1. Een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen

Operationele doelstellingen

- Het uitwerken en regisseren van een geïntegreerde probleemaanpak volgens een evenwichtig driesporenbeleid, met bijzondere inzet op drugs en alcohol.

Resultaten

- Jaarlijks is minstens in 15 actiepunten van het drugsbeleidsplan actief gewerkt.
- Jaarlijks zijn minstens 5 nieuwe actiepunten van het drugsbeleidsplan gerealiseerd.

- Op elke Stuurgroep Drugbeleid is elke relevante sector vertegenwoordigd
- De verhouding tussen preventieve, curatieve en repressieve actiepunten van het drugbeleidsplan waarin jaarlijks gewerkt wordt, stemt overeen met de verhouding ervan in het drugbeleidsplan

Indicatoren

- Aantal actiepunten van het drugsbeleidsplan waarin per jaar actief gewerkt is (N 15).
  - Aantal nieuwe actiepunten van het drugsbeleidsplan die in het jaar gerealiseerd zijn (N 5)
  - Op elke Stuurgroep Drugbeleid is er een vertegenwoordiger van de sectoren preventie, repressie, categoriale zorg, algemene zorg en regie/bestuur (Ja/Neen).
  - Jaarlijkse verhouding tussen preventieve, curatieve en repressieve actiepunten / verhouding in het drugsbeleidsplan.
- *Het organiseren van een laagdrempelige basisactivering binnen een integrale aanpak.*

Resultaten

- Er is een gedragen projectomschrijving voor laagdrempelige basisactivering tegen 31/12/2014.
- OPSTAP ondersteunt en creëert momenten en plekken voor laagdrempelige basisactivering.

- De laagdrempelige basisactiviteiten raken aan diverse levensdomeinen als (geestelijke) gezondheid, zinvolle dagbesteding, (drug)gebruik, wonen, relaties met de onmiddellijke leefomgeving (buurt/familie/samenlevingsconflicten), inspraak/participatie,
- OPSTAP ondersteunt en creëert outreachende werkrelaties met maatschappelijke voorzieningen.

Indicatoren

- De projectomschrijving voor laagdrempelige basisactivering is beschikbaar voor de leden van de stuurgroep drugbeleid tegen 31/12/2014 (Ja/Neen).
- Plattegrond/map van momenten/plekken in de stad voor laagdrempelige basisactivering
- Overzicht van de levensdomeinen die in beeld komen tijdens de activiteiten.
- Aantal outreachende werkrelaties.

4. SOCIALE OVERLAST

Het fenomeen **sociale overlast** verwijst naar *factoren van het stadsleven waarvan de openbare uiting leidt tot een onveiligheidsgevoel en zich vertaalt in milieubederf en een achteruitgang van het sociale weefsel* (MB van 24/12/13 tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2014-2017, BS 31/12/13).

Twee basisfactoren van het Gentse stadsleven houden zowel de beloftes in van verrijking en vernieuwing als de risico's van spanningen en conflicten.

Ten eerste vervult Gent, op een beperkte ruimte en op hetzelfde moment, verschillende stedelijke functies zoals wonen, werken en studeren, cultuur en ontspanning. **Deze beperkte stedelijke ruimte komt steeds meer en meer onder druk te staan.**

Eenzijds zijn er meer Gentenaars, want Gent verjongt, vergrijsd en verkleurt.

Anderzijds fungeert Gent sterker en sterker als aantrekkingspool voor niet-Gentenaars als het op werken, studeren, cultuur en ontspanning aankomt.

Ten tweede kent Gent **een groeiende diversiteit** aan sociale groepen en mensen. De verschillen tussen groepen en individuen zijn duidelijker in de stad. Verschillen, het niet-gelijk zijn, schuift ook in Gent verschillende soorten ongelijkheden naar voor.

Inkomen, armoede, werk, werkloosheid, sociale bijstand, leefloon en levensminimum kennen in Gent een ongelijke verdeling, gelinkt aan demografische kenmerken of opleidingsniveau. De laatste jaren stelt men **een groeiende ongelijkheid** vast op het vlak van onderwijs, werk en gezondheid.

Het samenleven van verschillende groepen biedt niet alleen vele kansen, doch brengt ook reële spanningen met zich mee. Deze spanningen in de Gentse woonbuurten worden soms aangewakkerd door enkele maatschappelijke trends zoals individualisering en een verzwakkend sociaal weefsel. Hierbij praten groepen of mensen nauwelijks met elkaar, kennen ze elkaar niet en respecteren ze elkaars grenzen niet. Deze spanningen komen dan eerst en vooral **tot uiting in klachten rond allerhande situaties**, onder de noemer "**overlast**". Met deze vele vormen van overlast blijkt een vaag, algemeen **onveiligheidsgevoelen** samen te hangen. Deze klachten rond allerhande vormen van overlast zijn dan zichtbare tekenen van **spanningen of conflicten tussen sociale groepen om stedelijke ruimte en stedelijke functies**.

Zowel de resultaten uit verschillende edities van de Leefbaarheidsmonitor in Gent (2003, 2006 en 2010, 2014), als de uiteenlopende praktijkervaringen in de preventieprojecten van het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan (2013-2016), hebben het besef doen groeien dat een **groot deel van de onveiligheidsgevoelens samenhangen met de kwaliteit van de fysieke leefomgeving**.

Allerlei zichtbare (en hoorbare) tekenen van buurtverval, zoals zwerfvuil, wildplassen, sluikeffichage, graffiti, vernielingen, verkrotting en diverse vormen van geluidsoverlast roepen gevoelens van onveiligheid op. Deze gevoelens van onveiligheid worden soms versterkt door een ervaren onvermogen om er iets aan te doen. Wie in een propere woonomgeving woont, voelt zich beter in zijn vel. Visuele hinder en geurhinder staan een betere leefkwaliteit in de weg en dragen zelfs bij tot een algemeen gevoel van onveiligheid. Problemen als graffiti, wildplakken en geluidsoverlast komen meer voor in de binnenstad dan in de aandachtswijken. Sluikstorten, zwerfvuil en verkrotting zijn daarentegen meer problematisch in de aandachtswijken.

De registraties van de Politiezone Gent geven voor de periode 2013-2016 volgende beelden over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

TOTAAL milieu (misdrijven)				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
197	258	228	260	63	31,98

De milieudelicten, geregistreerd door de politie, stijgen tussen 2013 en 2016. Die milieudelicten nemen echter binnen de politieregistraties van misdrijven in 2016 nog geen 1% van de geregistreerde misdrijven. Dit duidt niet op een vermindering in de feiten, wel op een verandering in de aanpak en registratiewijze. Op dit moment geven **de GAS-registraties** voor verschillende milieuovertredingen **zowel door de politie als door de stedelijke GAS-vaststellers** een beter beeld over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Vanaf 2006 tot 2012 zien we een constante stijging van het aantal GAS-registraties, nl. van 1.296 registraties in 2006 tot 5.583 in 2012. Vanaf 2013 stabiliseren de GAS-registraties zich met ongeveer een 5.000 GASsen per jaar.

Het merendeel wordt vastgesteld door politie en door de Gemeenschapswacht-vaststellers.

GAS	2013	2014	2015	2016	2016 vs. 2013	
					aantal	%
Politie	4.528	4.355	5.067	4.314	-214	-4,73
Gemeenschapswacht-	674	876	764	525	-149	-22,11

vaststellers						
totaal	5.202	5.231	5.831	4.839	-363	-26,84

Er wordt vooral gesanctioneerd op basis van het politiereglement op de reinheid en de gezondheid in de gemeente, waaronder sluikstorten, wildplassen, wildplakken, hondenpoep, flyering, graffiti...

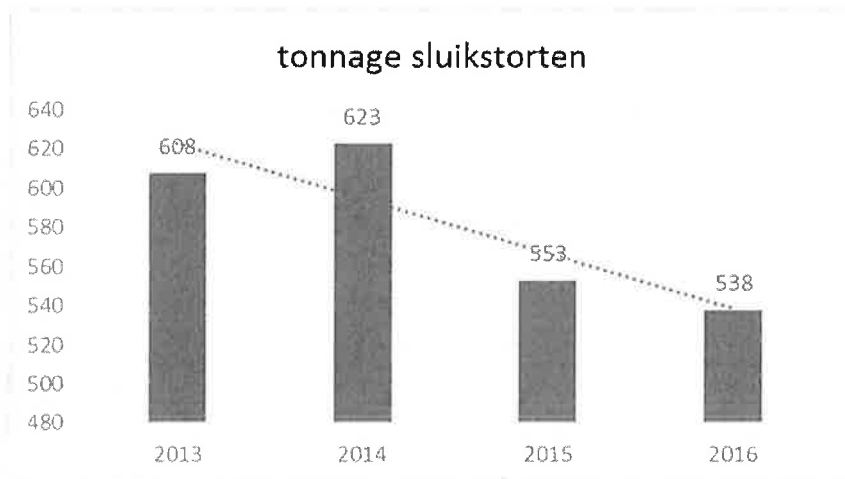
Reinheid en gezondheid	2013	2014	2015	2016	2016 vs. 2013	
					aantal	%
sluikstort particulier (politie)	453	332	223	315	-138	-30,46
sluikstort (GW-vaststellers)	286	423	437	321	35	12,24
afval (GW-vaststellers)	124	161	199	151	27	21,77
<i>totaal sluikstort-afval</i>	863	916	859	787	-76	-8,81
wildplassen (politie)	1.013	1.350	1.595	1.375	362	35,74
wildplakken (GW-vaststellers)	124	153	83	40	-84	-67,74

Niettegenstaande het aantal afval-gerelateerde vaststellingen daalt (op heterdaad vatten is niet evident en het wordt steeds moeilijker om identificatiegegevens te vinden tussen het afval), en de berg opgehaald sluikstort voor het tweede jaar op rij daalt, blijft de afvalproblematiek in Gent groot en zeer zichtbaar. Cijfers van IVAGO tonen aan dat sinds 2010 het aantal sluikstorten woekert met als triest hoogtepunt 2014, toen maar liefst 623 ton werd opgehaald, gevolgd door een daling tot 538 ton in 2016. Ook het aantal meldingen door burgers of politie daalt in dezelfde mate (tot 17.812 meldingen in 2016).

Uit de bevraging van de Stadsmonitor blijkt dat de Gentenaar meer last ondervindt van zwerfvuil en sluikstort dan de inwoners van de andere Vlaamse centrumsteden. In 2014 ondervond 41,7% van de Gentenaars de afgelopen maand last van zwerfvuil en 32,4% ondervond last van sluikstorten (vs. respectievelijk 36% en 22,7% bij de andere steden), , wat Gent op de weinig benijdenswaardige 1^e plaats brengt. Ook de

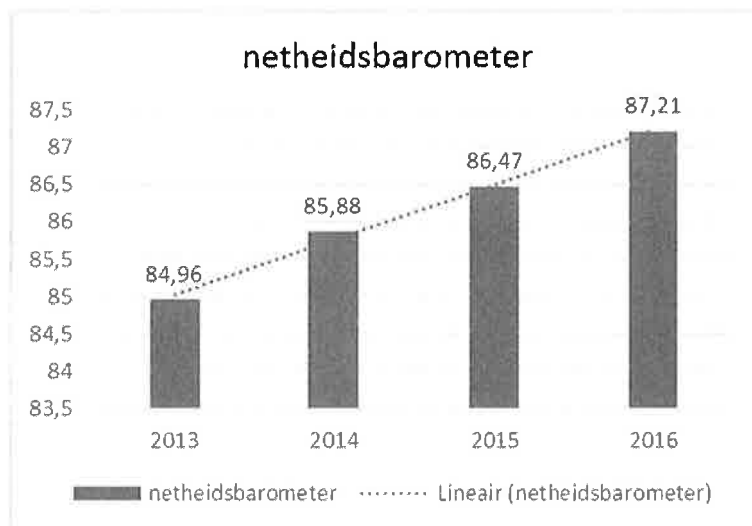
Leefbaarheidsmonitor 2014 bevestigt de afvalproblematiek: 49% van de respondenten ondervond het voorbije jaar vaak tot altijd last van zwerfvuil (blikjes, papier, ...) in de buurt, 29% van sluikestorten. In de 19e-eeuwse gordel ondervindt men er meer last van dan elders.

Hoewel er in 2015, maar zeker in 2016 sprake is van een lichte daling op vlak van sluikestort, blijft de problematiek hoog op de agenda staan.

In 2013 geeft één derde van de Gentenaars aan geconfronteerd te worden met **sluikestorten/zwerfvuil in de woonbuurt** en vindt dit storend. Gent behoort daarbij tot de koplopers onder de dertien centrumsteden.

Sindsdien meet in Gent de netheidsbarometer de netheid in 65 vastgelegde straten, waarin alle soorten straten zitten. Daar wordt manueel geteld hoeveel vuil er op de grond ligt en ook gekeken of er graffiti is, verkrotting, uitpuilende vuilnisbakken,... Elke maand trekt een team de baan op om de netheid van onze straten te meten. In 65 straten tellen ze het zwerfvuil, de sluikestorten, uitpuilende afvalkorven en het foutief aangeboden afval. Daarnaast brengen ze ook graffiti en dergelijke in kaart. De cijfers brengen ze in een rekenmodel in, waarvan de uitkomst de score op de netheidsbarometer* is.

In 2013 scoort de Gentse netheidsbarometer 84,96 %. Deze score verbetert jaar na jaar. Met een score van 87,21 in 2016 benadert Gent de doelstelling van 88 %.

Het aantal beboete sluikestorters blijft nagenoeg gelijk. In 2014 waren dat er nog 471, terwijl het er in 2015 5 minder waren. Sluikestorters doen betalen blijkt ook niet zo makkelijk. Van de boetes uit 2014 zijn er nog steeds 167 die nog niet betaald zijn. **IVAGO** doet grote inspanningen. Zij zorgen voor meer geel op straat en ruimen vaker of sneller op. Hierdoor ontstaat de kans dat burgers afvalhinder minder melden. Dan rijst de bezorgdheid dat het moeilijker is om mensen te sensibiliseren als het de dag nadien toch wordt opgeruimd.

De Gemeenschapswachten werken nu gericht en zetten dezelfde medewerkers vast in op een wijk. Zo hebben zij nu een beter zicht op de veroorzakers van afvalhinder. Sluikestorters zijn te vinden binnen de verschillende bevolkingsgroepen en de motieven om te sluikestorten zijn erg verschillend. De Gemeenschapswachten blijven in hun wijk bij dezelfde mensen op dezelfde hamer kloppen. Zij stellen vast dat dit vaak, alvast tijdelijk, een effect heeft.

Een klassieker binnen de afvalproblematiek is **hondenpoep**. De hondenpoepproblematiek lijkt onder controle en komt niet meer voor in de GAS-top 10. Hondeneigenaars ruimen effectief de hondenpoep op en maken gebruik van de talrijke hondentoiletten. Ook de stadsmonitor 2014 toont aan dat het aantal Gentenaars dat last heeft van hondenpoep in de buurt significant afneemt t.a.v. 2011, doch nog 1 op 5 is. We kunnen hopen dat deze trend zich doorzet.

Een duidelijk zicht op evoluties is niet uit de GAS-registraties te halen. De Gemeenschapswachten zien het vooral als een probleem in de parken. Wel wordt het minder gemeld, noch expliciet opgeruimd. Eveneens stellen zij het minder vast op straat. De Gemeenschapswachten spreken nog altijd actief hondeneigenaars in parken aan en vragen naar het bijhebben van opruimzakje. Eveneens zien zij dat de vele hondentoiletten hun effect hebben. Hier speelt vooral de nabijheid van de

Het aantal **wildplakfeiten** neemt op 4 jaar tijd af tot een derde. De strikte opvolging waarbij ook de organisator verantwoordelijk gesteld kan worden voor het wildplakken, in combinatie met beschikbare alternatieven (nl. vrije aanplakborden en sociale media) werkt. Het wildplakken is op 10 jaar tijd zichtbaar (bijna) verdwenen in Gent.

Het verwijderen van wildplakken en het voorzien van alternatieven voor affichage is een opdracht van het **graffiti-verwijderingsteam** binnen de stad Gent. Dit team maakt deel uit van het SVP-project **driesporenbeleid Graffiti**.

Graffiti				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
165	177	109	156	-9	-5,45

➤ Hfdz onbekende dader

De politieregistraties voor Graffiti laten een lichte daling zien. Het vatten van daders blijft immers geen gemakkelijke klus. Het werken met een driesporenbeleid rond Graffiti is in Gent een vaste waarde. Het graffiti-verwijderingsteam is actief in alle 25 Gentse wijken. Zij verwijderen er zelfklevers, wildgeplakte affiches en uiteraard de ongewenste graffiti. Mooie legale graffiti is met verschillende succesvolle acties gepromoot, waaronder de graffiti-jam aan de tramdoorgang in de buurt van het museum Dr. Guislain (Bloemekeswijk) in 2014. In 2016 werkt het team 1.019 aanvragen voor verwijdering af en werkt het project mee aan 12 positieve acties rond graffiti.

	2013	2014	2015	2016	2016 vs. 2013	
					aantal	%
lawaai (politie)						
lawaaihinder/nachtrumoer (GAS)	996	547	706	682	-314	-31,5
nachtlawaai (PV)	496	388	622	717	221	44,5
totaal	1.492	935	1.328	1.399	-93	-6,2

Geluidshinder is de meest voorkomende vorm van milieuhinder en wordt ook door de Gentenaars als storend gepercipieerd. De stadsmonitor toont aan dat 40,4% van de Gentenaars in 2014 de afgelopen maand last heeft gehad van lawaaihinder, waarmee Gent op het gemiddelde van de Vlaamse centrumsteden zit. De grootste bron van lawaaihinder is verkeer (31,9%), gevolgd door burenlawaai (12,8%) en andere vormen van lawaai (4,6%) (horeca, sportvelden,...).

De leefbaarheidsmonitor 2014 specificeert meer lawaaihinder door verkeer of burenlawaai in de 19^e- eeuwse gordel en de kernstad. Nachtlawaai, lawaai van horeca en lawaai van evenementen hindert vooral in de kernstad.

Binnen de GAS-registraties voor geluidshinder ziet men een verschuiving naar meer registraties voor nachtlawaai.

Klachten rond geluidshinder en nachtlawaai maken steevast deel uit van de klachten en meldingen waarrond het **hele team overlastregie binnen Preventie voor Veiligheid van de Stad Gent (PVV)** werkt. Zowel bij de twee coördinatoren van burenbemiddeling, de horecacoach, de studentenpreventiecoach als bij de twee algemene overlastregisseurs komen klachten van geluidshinder en nachtlawaai binnen. Vaak zijn dit de eerste signalen van een meer complexe conflictsituatie. Elkeen gaat er met haar eigen deskundigheid mee aan de slag.

Tot 2015 krijgt **de horecacoach** dagelijks een vraag voor tussenkomst of bemiddeling binnen. Deze tussenkomsten gaan onder meer over geluidshinder, geurhinder van afzuiginstallaties, foutief geplaatste afvalcontainers, foutief geplaatste terrassen, wildplassers, stemmen en foutief geplaatste fietsen van bezoekers. Op elke vraag gaat hij in. Indien nodig organiseert hij dieper gaande acties.

Vanaf 2015 **verandert** het **takenpakket van de horecacoach** door de invoering van het horeca-attest, het uitreiken van drankvergunningen en de invoering van de geschiktheidsverklaring bij uitbating van raamprostitutiepanden. Het administratief onderzoek en het afleveren van bovenvermelde vergunningen werd vroeger opgenomen door de 6 politiecommissariaten van Gent. Daarnaast komen er de laatste jaren ook **steeds meer pop-up horecazaken en tijdelijke invullingen** (KERK, 'In de ruimte',...) en neemt het aantal aanvragen voor drankvergunningen bij de horecacoach toe.

In 2015 gaat het om 391 drankvergunningen en 203 horeca-attesten. In 2016 levert de horecacoach 199 occasionele drankvergunningen en 285 horeca-attesten af, waarvan 44 voor pop-ups. Eveneens staat zij in voor de aanvragen van de geschiktheidsverklaringen van de raamprostitutiepanden. Er zijn 42 geschiktheidsverklaringen voor raamprostitutiepanden uitgereikt.

Sinds de start (juni 2010) stijgt het aantal dossiers bij **burenbemiddeling** gestaag. In 2011 start burenbemiddeling 9 nieuwe dossiers per maand op. In 2012 zijn dat er 12 per maand, in 2013 14 per maand en in 2016 start men 15 nieuwe dossiers per maand op. Zowel het stijgend aantal meldingen (van 181 in 2011 tot 317 in 2016) als de uitbreiding van het team vrijwilligers (tot 32) en de komst van een extra coördinator (in 2013) spelen hierbij een rol.

Onderstaande tabel biedt een overzicht voor de periode 2014-2016 van het aantal dossiers aangemeld bij **Burenbemiddeling** en het traject dat deze afleggen.

Stappen in het dossier: doorstroming	Aantal		Aantal		Aantal	
	2014		2015		2016	
Aanmeldingen	271	---	280	---	317	---
Opgestarte dossiers burenbemiddeling	148	54%	167	59%	181	57%
Intakegesprekken buur A	128	86%	139	83%	152	84%
Buren A bereid tot bemiddeling	108	84%	110	79%	114	75%
Intakegesprekken buur B	71	74%	82	87%	102	89%
Bemiddelingsgesprekken	29	40%	41	51%	55	54%
Geslaagde bemiddelingsgesprekken	24	82%	31	94%	42	82%
Aantal dossiers met een positieve verandering in de relatie tussen de burenen	60	40%	83	50%	84	55%

De meeste conflicten gaan over verschillende problemen tegelijk. Klachten over lawaaihinder of het onderhoud van bomen en struiken vormen meestal de aanleiding tot een melding bij burenbemiddeling. In bijna vijf op de tien van de opgestarte bemiddelingsdossiers verandert de relatie tussen de burenen en praten ze minstens opnieuw met elkaar. Het aanbod blijkt goed complementair met de politieke dienstverlening: politie blijft de grootste doorverwijzer. Het aanbod draait op een gemotiveerd en deskundig team van gemiddeld 31 vrijwilligers. De vrijwilligers gaan steeds per twee op stap.

De coördinatie investeert in het gericht en algemeen informeren van het aanbod burenbemiddeling bij de lokale bevolking en bij partners zoals buurtwerkers, sociale regisseurs, maatschappelijk werkers van ziekenhuizen, sociale huisvestingsmaatschappijen, Preventieve woonbegeleiding CAW en lokale politie. Hierdoor blijft het aantal meldingen stijgen. Daarnaast zet de coördinatie in op preventie om burenenconflicten te voorkomen en dit door informatiedagen te organiseren over 'Hoe omgaan met burenen?' en postkaarten met communicatietips te verspreiden.

De **studentenpreventiecoach** hanteert bij studentenoverlast een eigen draaiboek. Immers de leefwijze van studenten verschilt vaak met die van vaste bewoners. Dit kan leiden tot **woonconflicten** en **overlastsituaties**. Maar studenten kunnen ook mogelijke **slachtoffers zijn van criminele feiten** (vb gauwdiefstal) en van gezondheidsrisico's (vb CO-vergiftiging).

Samen met verschillende betrokken diensten willen we studentenoverlast op een **geïntegreerde manier aanpakken**, slachtofferschap van criminele feiten voorkomen

en specifieke gezondheidsrisico's vermijden bij studenten. Dit door zowel preventief-sensibiliserend als curatief-repressief te werken. Dit sinds 2008.

Het **preventief-sensibiliserende** luik omvat - verspreid over het academiejaar - tal van sensibilisatiecampagnes rond diverse thema's van belang zoals afvalaanbieding, nachtlawaai, drug- en alcoholgebruik/-misbruik, CO-preventie, gelegenheidsdiefstallen, wildplak- en graffitibeleid,...

Het **curatieve** luik omvat de aanpak studentenoverlastmeldingen verbonden aan een (kot)adres. Hier komt de studentenpreventiecoach reactief en gericht tussen in concrete studentenoverlastmeldingen (nachtlawaai, hinderlijk gestalde fietsen en foutief aangeboden afval). Deze aanpak wordt elk academiejaar geëvalueerd en besproken met de betrokken diensten.

Ook meldingen die niet kotgebonden zijn maar wel betrekking hebben op studenten, worden door de studentenpreventiecoach behandeld. Dit kan dan bijvoorbeeld gaan over nachtlawaai veroorzaakt door groepen studenten die passeren van en naar het uitgaan. Hierbij is de aanpak afhankelijk van klacht tot klacht.

Het **repressieve** luik omvat de acties van de politie. Zo houdt het Overlast-Team gedurende het academiejaar verschillende patrouilles in burger in de studentenbuurten. Dit om overlast aan te pakken en de openbare veiligheid te verhogen.

Op basis van een terugblik op hun werk van de voorbije jaren 2014-2016 komen de algemene **overlastregisseurs** tot een volgende top 5 van complexe overlastsituaties:

1) Bepaalde gezinnen binnen de Intra Europese Migranten (IEM) veroorzaken in de buurt waar ze in gaan wonen veel overlast. De burens worden geconfronteerd met vervuilde woonsituaties, afval op straat, lawaai-overlast en agressie. Door problematische opvoedingssituaties binnen de gezinnen (met vaak veel kinderen) stellen de kinderen grensoverschrijdend gedrag, dat gaat van bedelen over intimidatie, diefstallen, bedreigingen en zinloos geweld. Het gaat vaak nog om erg jonge kinderen. Als Stad lijken we erg weinig handvaten te hebben om dit aan te pakken waardoor een escalatie soms bijna onvermijdelijk wordt.

2) Spelende kinderen : door het infrastructurele weefsel in de 19de –eeuwse gordel wonen mensen vaak heel dicht bij elkaar, en wonen veel gezinnen met kinderen in woningen waar geen tuin aan is en/of onvoldoende speelruimte is voor de kinderen. De Stad probeert daarom te voorzien in ruimte buiten, zoals parken en speeltuinen. De inplanting daarvan is vaak problematisch, en de plekken hebben vaak een erg grote aantrekkingskracht op de jongeren uit de buurt, ouderlijk toezicht ontbreekt vaak. Enerzijds geeft dit 'klassieke' klachten over spelende kinderen : veel kinderen die samen spelen maken veel lawaai, joelen en roepen, er wordt vaak gevoetbald en ballen vliegen al eens tegen auto's en in tuinen. Anderzijds worden de terreinen ook vaak het voorwerp van een soort 'eigendomsstrijd' tussen verschillende groepen, tieners willen niet dat jongere kinderen er zitten, of er is een conflict tussen jongeren van verschillende afkomst. Ook dit leidt tot overlast.

- 3) Pop-ups, tijdelijke invullingen : pop-up horeca, en tijdelijke invullingen zijn hip en veel (vooral jonge) bewoners en bezoekers van de Stad appreciëren dergelijk zaken enorm. Tegelijk worden buurten waar pop-ups gelanceerd worden vaak erg plots en zonder veel overleg geconfronteerd met afgeleide hinder. Door de tijdelijke aard van de zaak zijn uitbaters bovendien niet altijd geneigd erg veel te investeren in hun sociale inbedding in de buurt. Als Stad is de impact niet goed te voorspellen, projecten worden initieel vaak voorgesteld als buurtgericht.
- 4) Kraakpanden : krakers veroorzaken enerzijds een onveiligheidsgevoel in de buurt, maar ook vaak klachten rond lawaai, afvaloverlast (veel organisch afval trekt uiteindelijk ook vaak ongedierte aan), onveilige situaties enz... Bij krakers bemerken we ook proportioneel meer mensen met een verslavings- of multiproblematiek.
- 5) Sluikstorten : blijft moeilijk aan te pakken en is een probleem dat zich over heel de Stad in meer of mindere mate stelt. Sluikstorters zijn te vinden binnen de verschillende bevolkingsgroepen en de motieven om te slukstorten zijn erg verschillend. Daarom is dit fenomeen zo moeilijk te vatten.

Deze top 5 van complexe overlastsituaties zet enkele uitdagingen voor de overlastregie op scherp. De terugkerende, eerder structurele overlastsituaties maken duidelijk dat de huidige overlastregie haar grenzen bereikt heeft en nood heeft aan een uitweg. Dit komt tot uiting in elk van de drie sporen die de bestuurlijke regie samenbrengt, laat samenwerken, namelijk het preventieve, curatieve en repressieve spoor.

Het repressieve spoor ziet voor het “vastzitten” een oplossing in het beter “bewapenen”, namelijk in de strategie van “bestuurlijke handhaving”.

Het curatieve spoor ziet voor het “vastrijden” een oplossing in het beter “samenspelen”, namelijk in de strategie van “casemanagement”, “casusoverleg”, “casuscoördinatie”.

Het preventieve spoor ziet voor “herhaald voorkomen” een oplossing in het beter “participeren” van betrokkenen, namelijk in de strategie van “outreachend werken”.

De mate van uitrollen van de (nieuwe) strategie binnen elk spoor bepaalt de stijl van een gedeelde (overlast)regie. De stijl van (overlast)regie bepaalt dan het omgaan met conflicten of spanningen in de samenleving.

Klachten rond allerlei vormen van overlast zijn zichtbare tekenen van **spanningen of conflicten tussen sociale groepen om stedelijke ruimte en stedelijke functies**.

Al jaren kiest de stad Gent hierbij voor het **versterken van de sociale integratie** van specifieke doelgroepen (cfr doelstelling Veiligheidscontracten 1993-2006) en het **verhogen van de sociale cohesie**. Een aantal methodieken en acties binnen het **Strategisch Veiligheids- en Preventieplan** zoals straathoekwerk, trajectbegeleiding binnen jeugdwelzijnswerk en de weerbaarheidstrainingen van Machtig!, werken expliciet aan een betere sociale integratie van specifieke doelgroepen. Zij voorkomen een verder uitvallen of afhaken van hun doelgroepen en de negatieve uitlopers ervan

(isolement, verscherpen samenlevingsconflicten in openbare ruimte en keuze voor levensstijl met strafbaar gedrag). Zij stimuleren verbindingen van hun doelgroep onderling, met hun directe leefomgeving en met de maatschappelijke voorzieningen. Zij hebben een evenwichtig samenleven in Gent voor ogen.

In **2016** heeft een **straathoekwerker** 65 werkrelaties met doelpubliek. In de dagelijkse contacten gaan straathoekwerkers vooral met de sociaal-emotionele vragen, de huisvestingssituatie, de financiële situatie en het middelengebruik van hun doelpubliek aan de slag.

LEEFDOMEINEN

	2010	2011	2012	2014	2015	2016
Emo	3132 (1)	2663 (1)	2667 (1)	3374 (1)	3976	3136
Huisvesting	1092 (2)	961 (2)	1033 (2)	1390 (2)	1820	1722
Middelengebr	1001 (3)	747 (4)	635 (4)	557 (8)	897	943
Relationeel	873 (4)	856 (3)	1009 (3)	1369 (3)	1320	1287
Financieel	793 (5)	518	517	1049 (4)	1290	1247
Administratie	751	510	505	768 (6)	848	984
GGZ	601	491	561 (5)	775 (5)	952	788
Vrije tijd	594	524 (5)	370	390 (10)	672	654
Juridisch	522	406	359	582 (9)	910	798
Fysieke gezondheid			341	604 (7)	662	788
Tewerkstelling			315	392	556	793
TOTAAL CONTACTEN	12499	11299	17228	10333	10523	13522

Over het jaar heen stimuleert of ondersteunt een straathoekwerker 10 activiteiten die betrekking hebben op het uitbouwen en herstellen van de nodige zelfredzaamheid en van de (sociale) vaardigheden in functie van de eigen sociale netwerken en de directe omgeving. Straathoekwerk draagt 45 maal bij tot acties binnen de integrale aanpak van buurtgebonden overlast.

In **2016** beantwoordt een **trajectbegeleider binnen jeugdwelzijnswerk** (vzw Jong) 1.221 (hulp)vragen van jongeren. Een trajectbegeleider heeft gemiddeld 22 jongeren in intensieve begeleiding. Hieruit groeien meer en meer ook (hulp)vragen vanuit hun onmiddellijke omgeving (ouders, familie, ...). Trajectbegeleiders krijgen vooral vragen van de jongeren over school en psychosociale problemen. Verder verzorgen zij individuele begeleidingen van minderjarigen waarbij de jeugdrechtbank betrokken was en er reeds langdurige trajecten werden afgelegd. Daarnaast was en is er sprake, in de meeste van deze casussen over ernstige tot zeer ernstige feiten gepleegd door deze minderjarigen. Los van deze feiten ging/gaat het ook om gezinnen met een jarenlange geschiedenis van hulpverlening of (net niet)dakloosheid, multiproblematieken, etc. .

Over de jaren heen ziet men als meest voorkomende problemen/vragen bij de **minderjarigen (-18):**

- Schoolloopbaan: veranderen van richting, veranderen van school, overgang basisschool naar secundair onderwijs, verder studeren of gaan werken, het niet ingeschreven geraken in een school, school niet meer zien zitten, vraag naar ondersteuning voor het vinden van een vakantie/studentenjob, het opstellen van een cv sollicitatietraining,
- Vragen rond seksualiteit, identiteit, geloof...
- Ingeschreven geraken in sportclubs

Over de jaren heen ziet men als meest voorkomende vragen/problemen bij **meerderjarigen (+18)**:

- Vraag naar ondersteuning om aan werk te geraken, voor een vaste job, veel vragen naar vacatures, ondersteuning bij het solliciteren,
- Vraag naar ondersteuning voor het bekomen van een leefloon
- Vraag naar ondersteuning voor juridische bijstand
- Vraag naar ondersteuning voor druggerelateerde problematieken
- Vraag naar de mogelijkheden om verder te studeren of het behalen van een diploma. school niet meer zien zitten, middenjury, vraag naar mogelijkheden binnen het volwassenenonderwijs, schoolmoe zijn, problemen met leerkrachten op school, willen veranderen van het Buitengewoon Onderwijs naar het normaal onderwijs, veel vraag naar studieondersteuning-bijles
- Vragen rond identiteit, geloof, relaties, toenemende extremisme-onverdraagzaamheid
- Vragen rond Hoger / Universitair Onderwijs
- Schulden/financiële ondersteuning
- Ondersteuning om alleen te gaan wonen

Een trajectbegeleider coacht ook jeugdwerkers bij deze hulpvragen van jongeren en betekenen een steun voor jeugdwerkers bij conflictsituaties. Net als een straathoekwerker werkt hij/zij zo veel mogelijk outreachend. Hij/zij bemiddelt ook bij conflicten tussen jongeren of tussen jongeren en hun directe omgeving (buurt).

In de loop van 2016 start **Machtig!** binnen CGG Eclips elke maand 3 nieuwe life skill trainingen met een groep jongeren en hun begeleider. De training bestaat gemiddeld uit een reeks van 4 sessies van telkens anderhalf uur en de sessie kunnen zich spreiden over 1 tot 4 weken. De aanleiding voor de groepstrainingen zijn vaak signalen over drugmisbruik, pesten, geweld, polarisering (tot radicalisering?) die de groepsdynamiek negatief beïnvloeden.

Het programma Machtig bereikt 515 jongeren - nu ook buiten de schoolcontext, zoals binnen jeugdwelzijnswerk en bijzondere jeugdzorg. Om de twee weken gaat een sessie van de nieuwe psycho-educatieve workshop Mighties door. De workshop Mighties bereikt 597 jongeren – eveneens in verschillende contexten van de jongeren.

Naast (en net dankzij) plezier in het doen zelf biedt het programma de deelnemers ook relevante leerervaringen. Enkele **cijfers geven** een indicatie van een **stijging in de vaardigheden** die de deelnemers zelf rapporteren : respect te tonen voor anderen : 77%; meer bewust van lichaamstaal : 74%; hoe ik omga met anderen : 71%; meer bewust zijn van de grenzen van een ander : 74%; door te zetten : 72%; m'n grenzen te verleggen : 76%.

De begeleidende leerkrachten zijn zeer positief over het programma, merken meestal een verschil op in de klassfeer, individueel gedrag van leerlingen. Leerkrachten die zelf aan het programma actief deelnemen ervaren dit als een unieke gelegenheid om hun leerlingen op een andere manier te leren kennen. Ook leerlingen rapporteren vaak een verbetering van de sfeer in de klas.

Het gelijktijdig inzetten op sociale integratie vanuit verschillende hoeken en op de kwaliteit van de leefomgeving met verschillende acties vraagt om een degelijke coördinatie. Doelstelling van haar **geïntegreerde en integrale aanpak** is het reduceren van overlast en subjectieve gevoelens van onveiligheid. De inhoudelijke en financiële **coördinatie binnen het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan** kan hiertoe effectief bijdragen. Die coördinatie moet erin slagen om **accuraat initiatieven te ontwikkelen** als antwoord op maatschappelijke evoluties rond leefbaarheid en criminaliteit en op evoluerende beleidsopties.

Over de jaren heen heeft die coördinatie goede samenwerkingen op het vlak van preventie en veiligheid uitgebouwd met verschillende acties en diensten. Het garanderen van goed samenspel van preventieve, curatieve en repressieve acties in een evenwichtige en geïntegreerde aanpak van concrete problemen kadert in de **blijvende keuze voor een driesporenbeleid** op het vlak van preventie en veiligheid.

4.1. Algemene doelstellingen

4.1.1. Het voorkomen, aan het licht brengen en verminderen van sociale overlast en/of de onveiligheidsgevoelens met betrekking tot sociale overlast

4.2. Strategische Doelstellingen

4.2.1. Een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen
Operationele doelstellingen

- Het aansturen van een geïntegreerde aanpak van veiligheids-, leefbaarheids- en samenlevingsproblemen via een evenwichtig driesporenbeleid van preventie (voorkomen), curatie (herstellen) en repressie (handhaven).

- **Dij minstens 90% van de complexe buurtgebonden overlastmeldingen start de** regie op binnen de 5 werkdagen.
- Bij minstens 75% van de dossiers rond complexe buurtgebonden overlast waarin het noodzakelijk is te vergaderen met de partners is het actieplan binnen de 5 werkdagen overgemaakt aan de partners.
- Bij minstens 70% van de dossiers rond complexe buurtgebonden overlast met een actieplan zijn de afspraken nageleefd door de relevante partners.
- Bij minstens 90% van de inspraak- en participatietrajecten met samenlevingsproblemen komt het driesporenbeleid aan bod.
- Bij minstens 50% van de horecagerelateerde overlastdossiers nemen de klachten af na tussenkomst van de horecacoach.
- Minstens 40% van de horeca-geluidsdossiers komen in fase 1 van het draaiboek geluidsoverlast tot een oplossing.
- Minstens 40% van de dossiers portiersreglement komen via bemiddeling tot een oplossing
- Bij elke nieuwe reglementering mbt horeca wordt een info-actie ondernomen (Ja/Neen).
- Minstens 12 vrijwilligers binnen buurtbemiddeling nemen minimaal 4 dossiers op per jaar.
- Minstens 60% van de aanmeldingen komen effectief in aanmerking voor burenbemiddeling.
- De helft van de bemiddelingsdossiers leiden tot afspraken.
- De bemiddelingsdossiers zijn evenredig verdeeld tussen het centrum en de deelgemeenten (50/50)
- Maandelijks komt er één aanmelding voor een buurtbemiddeling binnen (12/jaar)
- Minstens één derde van de buurtbemiddelingen leiden tot afspraken.
- Minstens 70% van de gecontacteerde partners werken mee aan de buurtbemiddeling

- Er is een integrale aanpak voor de sociale overlast verbonden aan de raamprostitutie in de Zuidbuurt.
- Bij minstens 75% van de kotgerelateerde overlastdossiers met tussenkomst van de studentenpreventiecoach komt men tot afspraken of oplossing.
- Bij minstens 80% van de meldingen van niet-kotgerelateerd hinderlijk studentengedrag start de regie binnen de 5 werkdagen op.
- Bij minstens 80% van de dossiers, besproken op het kernteam radicalisering komt het kernteam tot een geïntegreerde aanpak met gedeelde afspraken
- Jaarlijks zijn er minstens twee geïntegreerde acties ontwikkeld rond een actueel fenomeen of spanningsveld waarbij jongeren betrokken zijn.
- Jaarlijks ondersteunt de beleidsmedewerker jongerenpreventie minstens vijf pilotacties voor jongeren op overlastgevoelige locaties.

Indicatoren

- aantal complexe buurtgebonden overlastmeldingen waarvan de regie binnen de 5 werkdagen opgestart is / totaal aantal complexe buurtgebonden overlastdossiers.
- aantal dossiers rond complexe buurtgebonden overlast waarin het noodzakelijk is te vergaderen met de partners waarvan het actieplan binnen de 5 werkdagen overgemaakt is aan de partners / aantal dossiers rond complexe buurtgebonden overlast waarin het noodzakelijk is te vergaderen met de partners.
- aantal dossiers rond complexe buurtgebonden overlast met een actieplan waarin de afspraken nageleefd zijn door de relevante partners / aantal dossiers rond complexe buurtgebonden overlast met een actieplan.
- aantal inspraak- en participatietrajecten met samenlevingsproblemen waarin het driesporenbeleid aan bod komt / totaal aantal inspraak- en participatietrajecten met samenlevingsproblemen
- aantal horecagerelateerde overlastdossiers waarin na tussenkomst van de horecacoach de klachten afnemen / totaal aantal horecagerelateerde overlastdossiers met tussenkomst van de horecacoach
- aantal horeca-geluidsdossiers die in fase 1 van het draaiboek geluidsoverlast tot een oplossing komen / aantal horeca-geluidsdossiers binnen het draaiboek geluidsoverlast
- aantal dossiers portiersreglement die via bemiddeling tot een oplossing komen / totaal aantal dossiers portiersreglement
- Bij elke nieuwe reglementering mbt horeca wordt een info-actie ondernomen
(Ja/Neen)

- Aantal actieve vrijwilligers die minimaal 4 dossiers per jaar opnemen / totaal aantal actieve vrijwilligers.
- Aantal aanmeldingen die effectief in aanmerking komen voor buurtbemiddeling / totaal aantal aanmeldingen bij buurtbemiddeling
  - Aantal bemiddelingsdossiers die tot afspraken leiden / totaal aantal bemiddelingsdossiers
  - Verhouding in bemiddelingsdossiers uit centrum (incl 19de eeuwse gordel) versus uit de deelgemeenten
  - Aantal aanmeldingen voor buurtbemiddeling per jaar
  - Aantal dossiers buurtbemiddeling die tot afspraken leiden / totaal aantal dossiers buurtbemiddeling
  - Aantal gecontacteerde partners die meewerken aan de buurtbemiddeling / totaal aantal gecontacteerde partners die meewerken aan de buurtbemiddeling
  - Er bestaat een draaiboek voor de integrale aanpak van sociale overlast verbonden aan de raamprostitutie in de Zuidbuurt (Ja/Neen).
  - aantal kotgerelateerde overlastdossiers waarbij studentenpreventiecoach tussenkomt die leiden tot afspraken of oplossing / totaal aantal kotgerelateerde overlastdossiers waarbij studentenpreventiecoach tussenkomt.
  - aantal meldingen van niet-kotgerelateerd hinderlijk studentengedrag waarbij de regie binnen de 5 werkdagen opstart/ totaal aantal meldingen van niet-kotgerelateerd hinderlijk studentengedrag.
  - aantal dossiers, besproken op het kernteam radicalisering, met gedeelde afspraken / aantal dossiers besproken op het kernteam radicalisering
  - Elke geïntegreerde actie of pilootactie waarbij jongeren betrokken zijn, geeft een stem aan de betrokken jongeren.
  - Elke geïntegreerde actie of pilootactie, waarbij jongeren betrokken zijn, brengt verandering in minstens één leefdomein van de betrokken jongeren (gezondheid, opvoeding, onderwijs, vrije tijd, vriendschap, burgerschap, ...).
  - In 75% van de pilootacties rond een actueel fenomeen of spanningsveld waarbij jongeren betrokken zijn, beoordelen zowel bewoners als partners dat de problematiek verbeterd is.

- *Het organiseren van een driesporenbeleid rond ongewenste graffiti, wildgeplakte affiches en zelfklevers.*

Resultaten

- Jaarlijks voeren we 100 werkbons graffiti- en wildplakverwijdering per medewerker uit.
- Op jaarbasis zijn 75% van de werkbons voor graffiti- en wildplakverwijdering bij particulieren binnen de 3 maanden uitgevoerd.
- Jaarlijks organiseren of ondersteunen we minimum 2 legale graffiti-opdrachten.
- In elke zone waar het verwijderingsteam actief is, staat ook een bord voor vrije aanplak (100%).
- Bij 80% van de verwijderingen van wildplak en graffiti met gekende dader en minimum kostprijs van 125 wordt een onkostennota overgemaakt aan de dader.

Indicatoren

- aantal uitgevoerde werkbons graffiti- en wildplakverwijdering / aantal medewerkers in verwijderingsteam

- aantal binnen de 3 maanden uitgevoerde werkbons voor graffiti-removal bij particulieren / aantal uitgevoerde werkbons voor graffiti-removal bij particulieren.
  - aantal georganiseerde of ondersteunde legale graffiti-opdrachten
  - aantal zones met borden voor legale aanplak / aantal zones waar het verwijderingsteam actief is.
  - aantal verwijderingen met overgemaakte onkostennota / aantal verwijderingen die in aanmerking komen voor het opmaken van een onkostennota (nl. gekende dader + minimale kost van 125).
- *De aanwezigheid van de gemeenschapswachten in de straten, wijken en op en rond het openbaar vervoer bevordert de leefbaarheid en detecteert, voorkomt en vermindert de overlast en de daaraan gerelateerde onveiligheidsgevoelens.*

Resultaten

- Gemiddeld zijn 85% van de gemeenschapswachten dagelijks aanwezig op straat.
- Goed 60% van de meldingen door de gemeenschapswachten zijn beleidsrelevant, zoals vastgelegd op verschillende thematische werkgroepen waaronder de werkgroepen sluikestorten en zwerfvuil, graffiti, autocriminaliteit, fietsdiefstal, publiek sanitair, onkruid,
- Goed 60% van de gerichte acties door de gemeenschapswachten zijn beleidsrelevant, zoals vastgelegd op verschillende thematische werkgroepen waaronder de werkgroepen sluikestorten en zwerfvuil, graffiti, autocriminaliteit, fietsdiefstal, publiek sanitair, onkruid,
- Goed 60% van de meldingen door de lijnspotters zijn beleidsrelevant, zoals vastgelegd op de stuurgroep sociale veiligheid op openbaar vervoer.
- Goed 60% van de gerichte tussenkomsten door de lijnspotters zijn beleidsrelevant, zoals vastgelegd op de stuurgroep sociale veiligheid op openbaar vervoer.
- Goed 60% van de bestuurlijke verslagen door de gemeenschapswachten-vaststellers zijn beleidsrelevant, zoals vastgelegd op de werkgroep GAS.

Indicatoren

- Jaargemiddelde voor aantal gemeenschapswachten die per gewerkte dag patrouilleren in de Gentse straten, buurten en op en rond het openbaar vervoer / totale bezetting van gemeenschapswachten.

- Aantal beleidsrelevante meldingen door de gemeenschapswachten / aantal meldingen door de gemeenschapswachten
- Aantal beleidsrelevante gerichte acties door de gemeenschapswachten / aantal gerichte acties door de gemeenschapswachten
- Aantal beleidsrelevante meldingen door de lijnspotters / aantal meldingen door de lijnspotters
- Aantal beleidsrelevante gerichte tussenkomsten door de lijnspotters / aantal gerichte tussenkomsten door de lijnspotters
- Aantal beleidsrelevante bestuurlijke verslagen door de gemeenschapswachten-vaststellers / aantal bestuurlijke verslagen door de gemeenschapswachten-vaststellers

- *Het organiseren van straathoekwerk.*

Resultaten

- Het straathoekwerk onderhoudt zorgzame relaties met het doelpubliek. Jaarlijks heeft straathoekwerk minstens 50 werkrelaties per FTE straathoekwerker.
- De straathoekwerker realiseert gemiddeld 20 contacten per werkrelatie per jaar.
- Straathoekwerk gaat 100% in op vragen van de doelgroep die betrekking hebben op het uitbouwen en herstellen van de nodige zelfredzaamheid en de (sociale) vaardigheden in functie van de eigen sociale netwerken en de directe omgeving.
- Straathoekwerk biedt jaarlijks ondersteuning aan minimum 100 activiteiten die betrekking hebben op het uitbouwen en herstellen van de nodige zelfredzaamheid en de (sociale) vaardigheden in functie van de eigen sociale netwerken en de directe omgeving.
- Straathoekwerk ondersteunt 100% positieve acties binnen de integrale aanpak van buurtgebonden overlast voor zover de buurt en het doelpubliek behoren tot het werkterrein.
- Straathoekwerk geeft jaarlijks een overzicht van de besproken thema's aangaande de interactie tussen de doelgroep en zijn omgeving.
- Het doelpubliek beschikt over de nodige kennis van en contacten binnen de maatschappelijke voorzieningen: maximum 25 % van het aantal vragen binnen een werkrelatie is gericht op informatie of een doorverwijzing.
- Er is een vlottere samenwerking tussen straathoekwerk en maatschappelijke voorzieningen. Straathoekwerk neemt, wanneer de toegankelijkheid voor het

doelpubliek onderwerp is, telkens actief deel aan de overlegmomenten met maatschappelijke voorzieningen (100%).

- Jaarlijks ondersteunt straathoekwerk met 4 acties outreachende werkingen met het oog op het verhogen van de bindingen van hun doelgroepen met de maatschappelijke voorzieningen.

Indicatoren

- aantal werkrelaties met doelpubliek per FTE straathoekwerker
  - gemiddeld aantal contacten met doelpubliek per werkrelatie per straathoekwerker
  - aantal beantwoorde vragen met betrekking op eigen sociale netwerken en directe omgeving/ aantal vragen van de doelgroep met betrekking op eigen sociale netwerken en directe omgeving.
  - aantal activiteiten ontstaan op initiatief van de doelgroep die betrekking hebben op het uitbouwen en herstellen van de nodige zelfredzaamheid en de (sociale) vaardigheden in functie van de eigen sociale netwerken en de directe omgeving.
  - aantal acties binnen de integrale aanpak van buurtgebonden acties met deelname van straathoekwerk / aantal acties binnen de integrale aanpak van buurtgebonden overlast.
  - er is jaarlijks een rapport met een overzicht van de thema's, besproken met de doelgroep en binnen het team straathoekwerk, inzake de interactie tussen de doelgroep en zijn omgeving (ja/nee).
  - aantal vragen vanuit doelpubliek gericht op informatie of doorverwijzing / aantal contacten met doelpubliek.
  - aantal deelnames aan overlegmomenten over toegankelijkheid doelpubliek/ aantal overlegmomenten met partners van maatschappelijke voorzieningen over toegankelijkheid.
  - aantal acties ter ondersteuning van outreachende werkingen met het oog op het verhogen van de bindingen van hun doelgroepen met de maatschappelijke voorzieningen (N 4).
- Het organiseren van trajectbegeleidingen voor risicojongeren binnen het jeugdwelzijnswerk van vzw Jong.*

Resultaten

- 80% van de (hulp)vragen van de jongeren krijgen een snel antwoord via directe interventies.

- Voortbouwend op het aanbod van directe interventies, doorlopen gemiddeld 10 jongeren per jaar per trajectbegeleider een intensieve trajectbegeleiding.
- De trajectbegeleiders gaan in op elke vraag voor nazorg vanuit de jongere (100%).
- Jaarlijks werkt trajectbegeleiding minimaal aan één thema binnen en buiten jeugdwelzijnswerk structuurveranderend op basis van cases.

Indicatoren

- Aantal directe interventies met antwoord / aantal (hulp)vragen vanuit een jongere
- Aantal intensieve trajectbegeleidingen per jaar per trajectbegeleider.
- Aantal contacten rond nazorg / aantal vragen voor nazorg vanuit de jongere.
- Er is een jaarverslag over de thema's binnen en buiten jeugdwelzijnswerk waaraan trajectbegeleiding structuurveranderd gewerkt heeft (ja/nee)

- Het organiseren van trajectbegeleidingen voor risicojongeren binnen het jeugdwelzijnswerk van vzw Beweging van Mensen met een Laag Inkomen en Kinderen, Jong Gent in Actie.

Resultaten:

- 80% van de (hulp)vragen van de jongeren krijgen een snel antwoord via directe interventies.
- Voortbouwend op het aanbod van directe interventies, doorlopen op jaarbasis 5 jongeren een intensieve trajectbegeleiding.
- Jaarlijks werkt trajectbegeleiding minimaal aan één thema binnen en buiten jeugdwelzijnswerk structuurveranderend op basis van cases.

Indicatoren:

- Aantal directe interventies met antwoord / aantal (hulp)vragen vanuit een jongere.
- Aantal intensieve trajectbegeleidingen op jaarbasis.
- Er is een jaarverslag over de thema's binnen en buiten jeugdwelzijnswerk waaraan trajectbegeleiding structuurveranderend gewerkt heeft (ja/nee)

- Het organiseren van life-skill training voor risicojongeren.

Resultaten

- Jaarlijks worden gemiddeld 100 sessies naar jongeren toe gerealiseerd.
- Jaarlijks worden gemiddeld 600 jongeren bereikt.

- Minstens 75% van de jongeren die deelnamen aan het programma Machtig evalueert het programma positief.
- Minstens 75% van de sleutelfiguren die het programma Machtig meevolgden evalueert dit programma positief.
- Het programma Machtig realiseert een aanbod voor risicojongeren gericht op en in samenwerking met hun leefdomeinen (vrije tijd, opvoeding, vrienden,)
- Het programma Machtig realiseert een aanbod voor sleutelfiguren binnen deze leefdomeinen.

Indicatoren

- het jaarlijks gemiddeld aantal gerealiseerde sessies
- het jaarlijks gemiddeld aantal bereikte jongeren
- het percentage jongeren die het programma Machtig positief evalueren
- het percentage sleutelfiguren die het programma Machtig positief evalueren
- het aantal leefdomeinen (vrije tijd, opvoeding, vrienden,) van risicojongeren waarin Machtig een aanbod realiseert
- het aantal leefdomeinen van risicojongeren waarin Machtig een aanbod realiseert voor sleutelfiguren

- Het opstarten van een groeitraject gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van bestuurlijke handhaving met de focus op het voorkomen van overlast gerelateerd aan (potentieel) problematische inrichtingen

Resultaten

Te verwachten resultaten tegen eind 2019:

- Deelnemen aan relevante lokale en bovenlokale netwerken en overlegmomenten
- Een transparante informatie-uitwisseling vanuit de gerechtelijke naar de bestuurlijke overheid en een performante informatiehuishouding en –beheer
- Streven naar een efficiënt en effectief – ook preventief! - stedelijk vergunningenbeleid met ingebouwde grendels, die de aan problematische uitbatingen gerelateerde overlast kan voorkomen, verhinderen, sanctioneren en stoppen

Indicatoren

- Aantal deelnames aan relevante lokale en bovenlokale netwerken (zoals Denktank 'Bestuurlijke aanpak van criminaliteit en overlast' binnen de Algemene Directie Veiligheid en Preventie – FOD Binnenlandse Zaken, Netwerk Bestuurlijke Aanpak - CSD Oost-Vlaanderen, Werkgroep Juridisch Overleg Bestuurlijke Handhaving – CSD Oost-Vlaanderen, Werkgroep 'Gewapend bestuur' – VVSG, Strategisch en operationeel overleg met gerechtelijke en bestuurlijke overheid, ...) en het aantal deelnames aan overlegmomenten van de relevante lokale en bovenlokale netwerken
- Er is een duidelijk en sluitend kader voor de informatie-uitwisseling vanuit de gerechtelijke overheid naar de bestuurlijke overheid aan de hand van een Protocolakkoord 'Bestuurlijke Handhaving criminaliteit en onveiligheid' met een duidelijke rol voor de politie in de uitvoering van het Protocolakkoord
- Een tool voor een gedegen informatiebeheer omtrent horecazaken werd ontwikkeld en is in gebruik genomen.
Het stedelijk vergunningenbeleid wordt uitgewerkt en gedragen door de betrokken diensten

5. INTRAFAMILIAAL GEWELD

Intrafamiliaal geweld is niet gemakkelijk in kaart te brengen. Cijfers weerspiegelen slechts een fractie van de problematiek. De aangiftebereidheid van feiten en de bespreekbaarheid van het geweld in hulp- en dienstverleningsrelaties is om diverse redenen bijzonder laag.

Vb. slachtoffers van partnergeweld schamen zich, hebben schrik voor de reactie van de dader, willen toch verder met de relatie omdat ze hun partner graag zien, zijn economisch afhankelijk van de dader, relativeren het als eenmalig en toch niet zo ernstig,....enz.

Het groot dark number van dit fenomeen moeten we in het achterhoofd houden bij het lezen van onderstaande analyse van intrafamiliaal geweld, gebaseerd op de gegevens van de Politiezone Gent voor de jaren 2013-2016.

MISDRIJVEN - Intrafamiliaal Geweld

Het aantal misdrijven tegen de lichamelijke integriteit steeg met 4%, van 2.490 feiten naar 2.591. Hiervoor is vooral het aantal feiten van slagen en verwondingen verantwoordelijk. Dat is gestegen van 2.101 feiten in 2015 naar 2.186 feiten in 2016 – een stijging van 85 feiten of 4%.

totaal intrafamiliaal geweld				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
1.761	1.975	1.778	1.846	85	4,83

Het aantal vastgestelde feiten van intrafamiliaal geweld blijft de laatste jaren relatief stabiel. Doch in 2015 zien we een daling van 10,5% (209 feiten) t.o.v. het voorgaande jaar.

Conform de indeling in COL 3/2006 maakt men binnen 'intrafamiliaal geweld' een onderscheid naargelang enerzijds het type geweld (fysiek, seksueel, psychisch, economisch) en anderzijds het type relatie (binnen het koppel, tegen afstammelingen, tegen andere leden).

Geweld binnen het koppel

Onder koppel verstaat men zowel partner als ex-partner, zowel gehuwd als ongehuwd.

Met fysisch geweld bedoelt men slagen en verwondingen, doodslag, vergiftiging, ...

Met psychisch geweld bedoelt men bedreiging, weigering bezoekrecht, belaging,.....

Onder economisch geweld binnen het koppel verstaat men o.a. niet betaling onderhoudsgeld, vernieling, oplichting, ...

intrafamiliaal geweld koppel					2016 vs. 2013	
	2013	2014	2015	2016	aantal	%
fysisch	576	640	674	662	86	14,93
seksueel	17	22	17	22	5	29,41
psychisch	638	763	618	593	-45	-7,05
economisch	99	139	112	157	58	58,59
totaal	1.330	1.564	1.421	1.434	104	7,82

Van de geregistreerde feiten intrafamiliaal geweld speelt zich 78% af tussen het koppel.

Hierbij wordt een stijging van 1.330 meldingen in 2013 naar 1.564 in 2014 vastgesteld. Deze uitschieter blijft eerder de uitzondering. De laatste 2 jaren blijft het totaal aantal meldingen m.b.t. partnergeweld in evenwicht.

Bij meldingen van koppelgeweld komt het psychisch en fysisch geweld het vaakst voor.

De laatste jaren wordt er een stijging van ongeveer 15% vastgesteld bij feiten met fysisch geweld binnen het koppel. Een evolutie om nauwlettend in het oog te houden.

Bij het psychisch geweld binnen het koppel zien we de laatste 3 jaren een lichte daling.

De prevalentie van seksueel en economisch geweld is eerder laag. Opmerkelijk hierin is de stijging van het economisch geweld van 99 meldingen in 2013 naar 157 in 2016.

Geweld tegen afstammelingen

totaal intrafamiliaal geweld afstammelingen				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
136	120	98	144	8	5,88

Binnen het geweld tegen afstammelingen (kind, kleinkind, ...) stijgt het aantal meldingen van 98 feiten in 2015 naar 144 in 2016. Het fysisch geweld komt hierbij het vaakst voor, nl. 56%, en is ook de reden van de stijging in 2016.

Geweld tegen andere familieleden

totaal intrafamiliaal geweld andere familieleden				2016 vs. 2013	
2013	2014	2015	2016	aantal	%
295	291	259	268	-27	-9,15

Het totaal aantal meldingen van geweld tegen andere familieleden (zus, ouder, grootouder, ...) daalt met 9%. De helft (nl. 51%) betreft fysisch geweld.

NIET-MISDRIJVEN - sociale problemen

Meldingen van intrafamiliale problemen die nog niet gepercipieerd worden als 'geweld' of als een ander misdrijf, worden geregistreerd als 'sociaal probleem'. De registratie ervan is voornamelijk terug te vinden in een vereenvoudigd proces-verbaal (VPV). Deze VPV's gaan niet rechtstreeks naar de Procureur des Konings maar blijven op de politiedienst tot er eventueel nieuwe elementen zijn in de zaak zodat er een onderzoek kan gestart worden.

Het aantal geregistreerde 'sociale problemen' zijn naast het totaal aantal geregistreerde misdrijven een belangrijke factor om een totaalbeeld te krijgen van de omvang van IFG.

In 2016 worden er 2.316 feiten gerapporteerd m.b.t. sociale problemen. Dit is een verhoging van 5% in vergelijking met 2015. De meeste meldingen binnen sociale problemen betreffen familiale twisten en onenigheid met respectievelijk 764 meldingen in 2015 en 705 in 2016.

De familiale twisten komen in een meldingsfiche en vanaf een 4^e melding binnen het jaar wordt een PV opgemaakt. De Dienst Maatschappelijke Zorg van de Politiezone Gent schat in dat men gemiddeld pas aangifte doet na de 7^e slag. De geregistreerde feiten zijn dus slechts het topje van de ijsberg van een veel omvangrijker problematiek.

Dienst Maatschappelijke Zorg – Politiezone Gent

De Dienst Maatschappelijke Zorg tracht de spiraal van geweld tijdig te doorbreken en contacteert het koppel van bij de 1^e melding van een familiale twist binnen het koppel. Het koppel dient wel te wonen in Gent en dient ook aan te geven dat zij hun relatie verder willen zetten. Slechts een deel van de koppels staan hier open voor.

Bij een ernstiger vorm van IFG wordt een APO (= Autonom Politioneel Onderzoek) opgemaakt, contacteert de wijkpolitie het koppel binnen de 3 maanden en verwijst hen verplicht door naar de hulpverlening, m.n. het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk.

Bij zware, verontrustende feiten van IFG wordt een PV opgemaakt en stelt de DMZ o.b.v. een huisbezoek een onderzoeksrapport op dat wordt overgemaakt aan het parket.

dossiers DMZ	2015		2016	
		%		%
totaal ontvangen dossiers	1.139	%	1.115	%
verontrustende dossiers	41	4	60	5
ernstige dossiers	163	14	194	17
minder ernstig	365	32	156	14
geen opvolging	574	50	705	63

Bovenstaande tabel toont aan dat de DMZ in 2015 in 1.139 en in 2016 in 1.115 meldingen van IFG is tussen gekomen. Opvallend is het aantal dossiers waarbij er geen opvolging door de DMZ is voorzien. Dit betreft meldingen die o.a. niet binnen de zone vallen, over andere feiten dan IFG gaan, multi-problem situaties betreffen, of waarbij na verschillende pogingen niet wordt ingegaan op het hulpverleningsaanbod.

Bij de slachtoffers van partnergeweld leeft de behoefte aan veiligheid en zorg. Om hieraan te beantwoorden is er nood aan een geïntegreerd systeem van preventie, snelle interventie en adequate hulpverlening.

Om snel de geweldspiraal te doorbreken, streven we naar vroegdetectie en vroeginterventie. We willen het taboe doorbreken en zowel burgers als eerstelijns werkers bewust maken en versterken bij het herkennen, erkennen en omgaan met partnergeweld: detecteren, bespreekbaar maken, hulp zoeken, interveniëren, gericht doorverwijzen naar hulpverlening...

Een adequate zorg vraagt dat de hulpverlening zich zowel richt naar slachtoffers als naar daders. Eveneens is er nood aan het op elkaar afstemmen van de verschillende hulpverleningsinitiatieven.

voor het welslagen van stalkingalarm. Dit alarmsysteem biedt slachtoffers van geweld door de ex-partner een extra beveiliging en geruststelling dat er bij geweldsdreiging door de ex-partner een snelle politionele interventie gegarandeerd wordt.

Een optimale afstemming tussen diensten vormt ook de basis in de – eind 2017- opgestarte provinciale ketenaanpak voor ernstige, vastgelopen dossiers van intrafamiliaal geweld. Met een geïntegreerd plan van aanpak, aangestuurd en bewaakt door een casusmanager, tracht men in uiterst moeilijke dossiers vooruitgang te boeken en het geweld of de geweldsdreiging te stoppen.

5.1. Algemene doelstellingen

5.1.1. Het voorkomen, aan het licht brengen en verminderen van intrafamiliaal geweld en/of de onveiligheidsgevoelens met betrekking tot intrafamiliaal geweld

5.2. Strategische Doelstellingen

5.2.1. Een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen

Operationele doelstellingen

- Het aanbieden van een zorg op maat aan slachtoffers van stalking door ex-partner.

Resultaten

- Gemiddeld is bij 80% van de slachtoffers het sociaal ondersteuningsnetwerk geactiveerd binnen de 3 maanden na aansluiting op stalking alarm.

- Gemiddeld voelen 80% van de slachtoffers zich effectief veiliger en geholpen

dankzij stalking alarm

- Gemiddeld is er maandelijks één persoonlijk contact met elke aangeslotene.
- Gemiddeld is er maandelijks één multidisciplinair opvolgingsmoment per dossier.

Indicatoren

- Aantal slachtoffers waarbij binnen de 3 maanden van aansluiting het sociaal ondersteuningsnetwerk geactiveerd is / aantal slachtoffers na aansluiting op stalking alarm
- Aantal slachtoffers dat zich effectief veiliger en geholpen voelt dankzij stalking alarm / aantal slachtoffers binnen stalking alarm
- Totaal aantal contacten per jaar (alle slachtoffers samen) / het aantal maanden van aansluiting (alle slachtoffers samen)
- Totaal aantal multidisciplinaire opvolgingsmomenten per jaar (alle slachtoffers samen) / het aantal maanden van aansluiting (alle slachtoffers samen)

-Het opstarten van ketenaanpak in moeilijke/vastgelopen dossiers van intrafamiliaal geweld.

Resultaten

- alle (= 100%) vastgelopen dossiers die door de casemanager stalking alarm (Stad Gent) en door de Dienst Maatschappelijke Zorg (Politie Gent) worden aangebracht, worden effectief opgenomen door het operationeel team van de provinciale ketenaanpak
- Stad Gent (Dienst Preventie voor Veiligheid) en Politie Gent (Dienst Maatschappelijke Zorg) brengen hun expertise in door maximale deelname aan het operationeel team ten belope van het pilootproject
- in 60% van de ernstige vastgelopen dossiers waarvoor de provinciale ketenaanpak opstart, wordt er vooruitgang geboekt

Indicatoren

- aantal door Dienst Preventie voor Veiligheid en Dienst Maatschappelijke Zorg aangebrachte vs. opgenomen 'vastgelopen' dossiers door de provinciale ketenaanpak
- deelname aan het operationeel team van de provinciale ketenaanpak vs. aantal overlegmomenten
- percentage opgenomen dossiers door de ketenaanpak waarin vooruitgang geboekt wordt (o.a. stopzetting geweld, stopzetting gevaarsdreiging, verhoging veiligheidsgevoel, versterking weerbaarheid,...)

-Het tijdig doorbreken van de spiraal van intrafamiliaal geweld door vroegdetectie en vroeginterventie.

Resultaten:

- er worden jaarlijks 4 initiatieven/campagnes/acties gevoerd met tot doel burgers bewust te maken en te versterken bij het omgaan met intrafamiliaal geweld (o.a. detecteren, bespreekbaar maken, hulp zoeken,...)
- er worden jaarlijks 2 initiatieven/campagnes/acties gevoerd met tot doel eerstelijns werkers te versterken in het omgaan met intrafamiliaal geweld (o.a. detecteren, bespreekbaar maken, interveniëren, gericht doorverwijzen naar hulpverlening...)
- In elke melding (VPV) van 'familiale twist', realiseert Dienst Maatschappelijke Zorg een contact.
- In elk ernstige APO-dossier van intrafamiliaal geweld (=100%), wijst politie effectief door naar de hulpverlening.

Indicatoren:

- Aantal preventiecampagnes/sensibiliseringsacties gericht op het bewustmaken en versterken van burgers in het omgaan met intrafamiliaal geweld
- Aantal initiatieven gericht op het versterken van eerstelijns werkers in het voorkomen, herkennen, interveniëren bij intrafamiliaal geweld (studiedag, folder, infomoment,...)
- Aantal contacten door Dienst Maatschappelijke Zorg bij melding van familiale twisten, vs. totaal aantal VPV's familiale twist
- Aantal dossiers IFG (APO) die door politie effectief worden doorverwezen naar de hulpverlening

**Dit strategische veiligheids- en preventieplan werd ondertekend te
Brussel in 2 exemplaren op __/__/____**

Elk der contractanten verklaart een ondertekend exemplaar ontvangen te hebben.

Voor de Federale Staat,

Mijnheer Jan JAMBON, Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken

Voor de Gemeente,

De Heer Daniël TERMONT, Burgemeester

en

Mevrouw Mieke Hullebroeck, Stadssecretaris